

IZ DANAŠNJE ŠTEVILKE:

Varnostni svet zaključil razpravo o poročilu anketne komisije. — Mladin. prog. Partijsko politično delo na vasi. — Industrijska šola v Kranju vzgaja nove kadre. Gospodarstvo. — Kako smo študirali v Sverdlovsku. Fizkultura.

Varnostni svet zaključil razpravo o poročilu anketne komisije za Grčijo

Sklepi večine v komisiji se opirajo na tendenciozna stališča in politične cilje, ne pa na prave rezultate preiskave

New York, 20. julija. (Tanjug.) Varnostni svet je 17. t. m. nadaljeval razpravo o grškem vprašanju. Zastopnika Poljske in Jugoslavije sta znova dokazala, da je grška vlada odgovorna za položaj v državi. Zahtevala sta, naj se tuje čete umaknejo iz Grčije.

Poljski delegat Lange za umik tujih čet iz Grčije

Prvi je govoril predsednik VS Lange. Podprl je stališče sovjetskih zastopnikov v anketni komisiji VS za raziskovanje stanja v Grčiji in rekel, da se sklepi večine v tej komisiji verjetno opirajo na tendenciozna stališča in politične cilje, ne pa na prave rezultate preiskave. Zahteval je, naj VS posveti posebno pozornost ukrepom za zagotovitev pomirjenja.

Ko je poudaril, da sta bila predstavnik Bolgarije in Jugoslavije, ki sta se udeležila razprav v VS, pripravljena sprejeti predloge za pogajanja o novih dvostranskih sporazumih z Grčijo, je Lange pozval VS, naj zavrne glavno grško obtožbo, da se severni sosedi vmešavajo v notranje grške zadeve, ker te obdolitve niso podprte s prepričljivimi dokazi. Lange je zavrnil predlog o ustanovitvi komisije, ki naj bi opazovala meje v prihodnjih dveh letih in pozval VS, naj se trudi doseči, da bi se iz Grčije umaknile tuje čete in vojaški svetovalci in da bi se na ta način grškemu narodu omogočilo ukreniti potrebno za demokratično obnovo narodne enotnosti. Lange je rekel: »Grčija bi se morala rešiti iz mreže mednarodne politike nasilja.«

Dr. Jože Vilfan proti ustanovitvi stalne obmejne komisije

Jugoslovanski delegat dr. Jože Vilfan je v svojem govoru predvsem

grajal komisijo, ker ni izvedla potrebnih sklepov na podlagi preiskave, ki je bila izvedena na Balkanu ter na podlagi številnih dokazov o junaških naporih grških demokratov in o izgubi neodvisnosti Grčije. Poudaril je, da je večina članov komisije popolnoma prezrla vlogo in vpliv tujih čet. Komisija je prezrla dokaze, da je Grčija ena maloštevilnih držav, ki ni klicala na odgovornost ne majhnih ne velikih sodelavcev okupatorja in kvizlingov in da ti ljudje sedaj zavzemajo vodilne položaje v vojaškem in upravnem aparatu.

Vilfan je pozval VS, naj zavrne priporočila večine v komisiji, ker temelje na napačnih sklepih, zavrne pa naj tudi priporočila, ki imajo v sebi elemente zastraševanja. Predlagal je, naj bi VS skušal pomagati grškemu narodu, da ustanovi neodvisno demokratično Grčijo zaradi zagotovitve miru na Balkanu. Pozval je VS, naj sprejme priporočilo SZ, po katerem naj bi se grška vlada obvezala, da ne bo drugače ravnala z narodnostnimi manjšinami, kakor z ostalimi državljani. Jugoslovanski zastopnik je ponovno obšel priporočila za ustanovitev komisije, ki naj bi opazovala meje, ker bi bilo to neutemeljeno vmešavanje v suverene pravice države, ki bo pripeljalo k oslavitvi in ne k okrepitvi ZN.

Gromiko poudarja, da bi bil sprejem ameriške resolucije v nasprotju z načeli Ustanovne listine OZN

Na večerni seji VS je govoril v razpravi o grškem vprašanju sovjetski zastopnik Gromiko. Dejal je, da se ZDA trudi ustanoviti komisijo za opazovanje,

da bi se na ta način zakrilo vmešavanje v grške zadeve. Po njegovih besedah ima predlog ZDA namen, da bi na ta način omogočil sestavo močnejših obtožb, češ da baje Albanija, Jugoslavija in Bolgarija ogražajo splošni mir. Na koncu je Gromiko poudaril, da bi bilo sprejete predloga ZDA v nasprotju z načeli Ustanovne listine ZN.

Varnostni svet odložil razpravo do 22. julija

Na seji Varnostnega sveta dne 18. t. m. je bila zaključena razprava o poročilu komisije za raziskovanje incidentov na severnih grških mejah. Na seji so govorili bolgarski, francoski, jugoslovanski, grški in albanski zastopniki.

Bolgarski zastopnik *Meydrah* je poudaril, da daje poročilo podlago za sklep, da so nemire v Grčiji povzročila preganjanja demokratičnih elementov, resolucija ZDA pa nima nikakega tozadevnega predloga.

Albanski zastopnik *Kerendzi* je naglasil, da komisija ni upoštevala želje Albanije, da bi uvedla preiskavo na podlagi izjav, ki obtožujejo Grčijo. Znova je poudaril, da grške obtožbe proti Albaniji niso v skladu z dejanskim stanjem in da jih je še nadalje šteti za izživljanje.

Nato je predsednik *Lange* izjavil, da bo Varnostni svet začel obravnavati resolucijo ZDA in SZ, če je lista govornikov izčrpana.

VS je sklenil razpravo odložiti do 22. julija. Pred koncem seje je Lange rekel, da bo grško vprašanje ostalo na dnevnem redu prihodnjih sej, dokler ne bo popolnoma izčrpano.

MONARHOFAŠISTI IZZIVALNO PRESTOPILI BOLGARSKO MEJO

Sofija, 20. julija. (Tass.) Bolgarska brzojavna agencija objavlja naslednje uradno poročilo:

18. julija okoli 6.30 zjutraj je neka grška stotinja s približno 200 možmi vdrila na bolgarsko ozemlje, vzhodno od bolgarske postojanke, nameščene 4 km jugovzhodno od Svilengrada, in pričela streljati. Hkrati je druga skupina 60 grških vojakov, ki sta jim poveljevala kapetan Georgios Maniopolos in podporočnik Evangelios Psychios, zavzela mesto ob mejni ogradi nasproti bolgarske postojanke. Tretja skupina grških vojakov je šla proti južni bolgarski postojanki. Vojaki bolgarske postojanke so večkrat streljali na tretjo skupino grških vojakov in jih prisilili, da so se razpršili in vrnili na grško ozemlje.

Prva skupina grških vojakov je prodrla 1500 m v notranjost bolgarskega ozemlja ter šla 500 m severno mimo bolgarske postojanke, se razšla v vrtove in polja in prišla 3 prebivalce Svilengrada, ki so delali na polju. Na poti do meje je dvema izmed njih uspelo uiti, tretjega, Petra Angelova, pa so odvedli na grško ozemlje.

Okoli 10. ure dopoldne je podpolkovnik Dimitrov, šef bolgarskega sektorja, na sestanku s kapetanom Georgiosom Maniulosom, načelnikom grških skupin, energično protestiral proti vpadu grških vojakov na bolgarsko ozemlje. Grški častnik je zanikal dejstva in vztrajal na tem, da mu izročijo grške partizane, ki so baje na bolgarskem ozemlju. Grški častnik je odločno odklonil povabilo bolgarskega častnika za skupno preiskavo udara grških vojakov na bolgarsko ozemlje.

Bolgarska agencija smatra ta incident za provokacijo, toliko bolj, ker se ni mogel zgoditi brez pristanka pristojnih grških oblasti. Bolgarska vlada je to vprašanje predložila zavezniški kontrolni komisiji in informirala o incidentu poslaništvo ZSSR in politič. predstavništva Velike Britanije in ZDA v Sofiji.

Monarhofašisti žele povečati številčno stanje vojske

Atene, 20. jul. (United Press.) Grška vlada je ponovno pričela s proučevanjem vprašanja povečanja številčnega stanja vojske.

Associated Press poudarja, da so uradni krogi grške vlade sklenili v primeru, da se za njih poslabša položaj, zaprositi pristane ameriške misije, da se številčno stanje vojske poveča na 200 ali 300 tisoč vojakov.

Ker je, teoretično, določena za potrebe Grške polovice ameriškega posojila 300 milijonov dolarjev, dodaja agencija, da bi takšno naglo povečanje številčnega stanja vojske obsegalo tudi tisti del posojila, ki je baje rezerviran za civilne potrebe.

Brigada „Toneta Tomšiča“ je slovesno proslavila 5 letnico svojega obstoja

(Telefonsko poročilo z dne 20. julija). Danes je prva udarna brigada »Toneta Tomšiča« slovesno proslavila 5-letnico svojega obstoja, obenem s tem pa tudi 4-letnico ustanovitve naše slavne XIV. divizije.

Ob devetih dopoldne je bil pregled enot »Tomšičeve brigade«. Na četu sta bili zastava brigade »Toneta Tomšiča«, ki je vodila borce te slavne, ene najstarejše slovenske brigade skozi najtežje boje in vse velike zmage, ter vojaška godba. Enote je pregledal podpolkovnik Bulak Rade v spremstvu podpolkovnika Rata Gliša. Za tem so bili odlikovani, pohvaljeni in nagradjeni najboljši borci, podoficirji in oficirji brigade.

Nato je spregovoril bivši komisar XIV. divizije tov. Matevž Hec, ki je prinesel pozdrave vlade LRS ter bivših borcev »Tomšičeve brigade« in XIV. divizije. V svojem govoru je med drugim dejal: »Ko so hoteli okupatorji uničiti osvobodilno gibanje v Sloveniji, je bila ustanovljena »Tomšičeva brigada«, ki se je borila skoraj po vsej Sloveniji in je po zaključku vojne sodelovala pri osvoboditvi naše koroške zemlje. Mnogi sta-

ri borci so po osvoboditvi odšli iz vojske in se danes z istim elanom kot nekoč borijo na obnovi naše države, za izvedbo petletnega plana. Toda velik polet Tomšičevcev mora ostati tudi v naprej v brigadi. Vse sile je treba vložiti v to, da bodo oficirji in borci ostali mojstri svojega orožja, da bodo krepili moč nove Jugoslavije.«

Za njim je v imenu II. armije čestital borcem, oficirjem in podoficirjem »Tomšičeve brigade« k njih prazniku podpolkovnik Bulak Rade. Nato je o borbah »Tomšičeve brigade« govoril podpolkovnik Rata Gliša, ki je prinesel pozdrave udarne XIV. divizije. S tem je bil pregled »Tomšičeve brigade« končan.

Po kosilu, ki je bil prirejen na čast gostom, stariim borcem in sedanjim oficirjem »Tomšičeve brigade«, je bil ob 16. uri na telovadnici fizkulturni nastop. Borci in oficirji so izvajali vaje s puškami ter tekmovali v odbojki, metu krogle in nogometu.

Slavnostna proslava »Tomšičeve brigade« je bila zaključena s svečano akademijo, ki so jo borci te slavne brigade priredili v domu kulture.

Na progi Šamac-Sarajevo je v prvih dveh izmenah delalo okrog 95.000 mladincev in mladink

Glavni štab mladinskih delovnih brigad Šamac-Sarajevo je izdal poročilo o številu graditeljev prve in druge izmene.

Od 1. aprila do 1. junija so delale na progi brigade prve izmene. V prvi izmeni, v prvi in drugi skupini skupaj, je delalo 235 mladinskih delovnih brigad, 78 strokovnih brigad s tečajji in 18 mladinskih tečajev-brigad, kar znaša skupaj 326 brigad. V vseh brigadah je bilo 60.822 brigadirjev, med njimi 46.688 mladincev in 14.139 mladink. Po socialni strukturi je bilo 37.886 kmečke mladine, 20.455 delavske, 1629 dijakov in 852 intelektualcev. Po narodnosti je bilo v brigadah prve izmene 25.654 Srbov, 16.424 Hrvatov, 4303 Slovencev, 2175 Črnogorcev, 2752 Makedoncev, 5571 muslimanov, 1063 Siptarjev in nekaj Vlahov, Slovkov, Madžarov, Ukrajincev, Italijanov, Čehov in drugih.

Iz Srbije je prispelo v prvi izmeni 18.669 mladincev in mladink; iz Hrvaške 14.964, iz Slovenije 4167, iz Bosne in Hercegovine 14.563, iz Črne gore 1611, iz Makedonije 2990 in iz Julijske krajine 1584. Razen tega je prispelo na progo tudi nekaj demobiliziranih borcev Jugoslovanske armade v svojih brigadah.

Izmed brigad prve izmene so bile tri brigade proglašene štirikrat kot udarne, 13 brigad trikrat, 47 brigad dvakrat in 157 brigad enkrat. Pohvaljenih je bilo 212 brigad. V brigadah prve izmene je

bilo proglašeno za udarnike 6507 mladincev in mladink, pohvaljenih je pa bilo 8252.

Prvega junija je prispela prva skupina brigad druge izmene, ki je štela 143 mladinskih delovnih brigad, 24 strokovnih brigad s tečajji in 16 mladinskih tečajev-brigad, skupaj torej 183 brigad. V vseh teh brigadah, ki delajo na mladinski progi od 1. junija, je 34.414 brigadirjev. Po socialnem poretku je v brigadah prve skupine druge izmene 22.039 kmečke mladine, 10.082 delavske, 983 dijakov in 447 intelektualcev. Po narodnosti je v teh brigadah 15.950 Srbov, 7126 Hrvatov, 3010 Slovencev, 1440 Makedoncev, 741 Črnogorcev, 3199 muslimanov, 725 Siptarjev in nekaj pripadnikov drugih narodov. Iz Srbije je prispelo v tej skupini brigad 12.641 mladincev in mladink, iz Hrvaške 6808, iz Slovenije 2771, Bosne in Hercegovine 8459, Makedonije 1726, Črne gore 529 in iz Julijske krajine 617.

Od 1. do 9. julija so prispelo na mladinsko progo brigade druge skupine druge izmene, in sicer 196 brigad z 49.686 mladinci in mladinkami.

V prvi izmeni je bilo na mladinski progi 60.822 mladincev in mladink, zdaj jih je pa 83.000, kar pomeni, da je na progi doslej delalo in dela 143.822 mladincev in mladink, članov Ljudske mladine Jugoslavije.

Banjaška brigada »Sima Šalaja«, najboljša mladinska brigada pri graditvi objektov v Bosni — prejela prehodno zastavico Centralnega odbora LMJ

Centralni svet Ljudske mladine Jugoslavije je izkazal priznanje najboljšim mladinskim delovnim brigadam, ki delajo na gozdnih cestah na gorovju Romanije v Bosni. Za najboljše uspehe v zadnjih dveh letih dne je prejela dvajsetdnevno prehodno zastavico banjaška brigada »Simo Šalaja«.

Mladinci te brigade delajo pod zelo težavnimi pogoji na kamenitem terenu,

vendar stalno izpopolnjujejo delovno organizacijo. Med dvajsetdnevnim tekmovanjem so dosegli najlepše uspehe med vsemi brigadami, ki so zaposlene pri graditvi gozdnih objektov, cest in železnic. Od 18. junija do 8. julija je ta brigada med drugim izkopala, prepeljala in nabila v nasip 4665 m³ zemlje, izvrtala 960 lukenj za mine, izkopala 933 m³ kamenja, očištila 7801 m² tal trave in humusa in izkopala 62 štorov.

Delovne brigade LMJ v Varšavi maršalu Titu

Beograd, 20. julija. (Tanjug.) Maršal Tito je prejel brzojavko od delovne brigade LMJ, ki se udeležuje čiščenja varšavskih razvalin. V brzojavki je rečeno: »Ob prvih udarcih s krampi po razbitinah herojskega mesta Varšave Ti pošiljamo, ljubljani učitelj, tople pozdrave. Obljubljamo Ti, da bomo delali z istim početom tu, kot smo delali na mladinski progi Šamac-Sarajevo, pri čemer bomo utrjevali in poglobljali bratstvo in enotnost z brati Poljaki ter s tem dostojno predstavljali graditelje mladinske proge in vso LMJ.«

Madžarski in rumunski književniki v Sarajevu

Sarajevo, 20. julija. (Tanjug.) Po odhodu z mladinske proge Šamac-Sarajevo sta prispela v petek v Sarajevo madžarski književnik Pal Szabo in rumunski književnik Cruceanu v družbi vojvodinskega književnika prof. Bogdana Šiplića. Oba književnika sta gosta Društva književnikov LR Bosne in Hercegovine. Ko sta si ogledala kulturne ustanove, sta odpotovala v Dubrovnik.

Dr. Mladen Iveković pooblaščen minister FLRJ v Italiji

Beograd, 20. julija. Včeraj je odpotoval v Rim pooblaščen minister FLRJ v Italiji dr. Mladen Iveković z oesobnim poslanstvom. Na postaji se je poslovil od dr. Ivekovića med drugimi tudi pooblaščen minister republike Italije v Beogradu dr. Enrico Martino.

Mehiški pisatelj na obisku v Jugoslaviji

Beograd, 20. julija. (Tanjug.) Profesor višje normalne šole v Mexicu, mehiškanski pripovednik in kritik g. Jose Mandsidor je po svojem prihodu v Beograd obiskal Zvezo književnikov Jugoslavije in Društvo književnikov Srbije. Sprejeli so ga člani zvezne uprave in predsednik Društva književnikov Srbije Milan Bogdanović.

Profesor g. Mandsidor je znan kot eden organizatorjev gibanja za kulturno zblizanje med Mehiko in slovenskimi državami. V naši državi se mu, da bi proučeval našo književnost in naše kulturne ustanove.

Po vrnitvi v Mehiko namerava ustanoviti institut, ki bo seznanjal napredno javnost Mehike s kulturo narodov Jugoslavije. V torek, 22. julija, bo odšel v Prago, od tam pa se v druge slovanske države.

Deportirani grški demokrati brez hrane in strehe

Brzojavka EAM-a vladam štirih velesil in VS

London, 20. julija. (Tanjug.) Zaradi nedavnih množičnih aretacij je centralni komite Eama poslal vladam ZDA, Anglije, SZ in Francije ter Varnostnemu svetu, šefom političnih strank in svetovni sindikalni federaciji tole brzojavko:

»Na otoku je bilo pregnanih približno 15.000 demokratov, ki so jih zaprli po vsej Grčiji v dveh tednih samo zaradi njihovih demokratičnih nazorov. Na otokih nimajo ne hrane ne strehe, obenem pa se zaradi njihovega prihoda poslabšalo že sicer kritično stanje prejšnjih pregnancev. Nevarnost je, da bo vsak dan pomrlo od lakote več sto živih bitij. Njihovo življenje je pravi pekel.

Zaradi tega protestiramo pred vsem civiliziranim svetom in apeliramo na moralno podporo vseh, da bi se že enkrat končale nesreče grškega naroda. Sedanji položaj v Grčiji je sramota za civilizacijo, ker takega divjaštva in zverinskega početja niso poznali niti v najtemnejši dobi človeštva.«

Prepoved pošiljanja paketov z živili deportirancem

Atene, 20. julija. (Tass.) Navzlic Zervasovi izjavi tujim novinarjem, da bodo aretirane osebe, ki so jih deportirali na otok, »hranili bolje kot so se hranile v svobodi«, prihajajo z otokov brzojavke o tragičnem položaju ujetnikov. V brzojavki iz otoka Ikarija je rečeno, da je po prihodu zadnje skupine 2000 ujetnikov prekoračilo skupno število ujetnikov na otoku 8000 oseb, v tem času pa niso posilali na otok niti kilogram hrane. Prebivalstvo pomaga ujetnikom, ne more pa prehraniti takega števila ljudi, toliko prej, ker samo gladuje.

Interniranci z otoka Lemnos poročajo, da gladujejo. Na vse njihove proteste pa odgovarja poveljnik orožništva Hristov Dulakis: »Pocrknite od gladi!« Po poročilih so prepovedale oblasti privatnim ljudem približevati se otokoma Ikariji in Lemnosu in drugim, kjer bivajo ujetniki. Ta ukrep onemogoča rojakom in organizacijam za pomoč, da bi pošiljali ujetnikom zavoje z življenjskimi potrebščinami.

Poljska vlada vznemirjena zaradi težnje, da se obnovi nemško gospodarstvo

Poljska storila vse, da se prepreči delitev Evrope v bloke in bo vodila politiko sodelovanja z državami vzhodne in zapad. Evrope

Varšava, 20. julija. (Tanjug.) V poljskem ministru za zunanje zadeve je bila 18. t. m. konferenca za tisk, na kateri je načelnik oddelka za tisk Viktor Grosz odgovoril na izjavo pomočnika ministra za zunanje zadeve v Spodnjem domu, ki je dejal, da je angleška vlada vznemirjena zaradi aretacij v Poljski. Minister Grosz je izjavil, da zaradi aretacij v Poljski ni razloga za vznemirjenje, ker so to notranje zadeve poljske vlade. On je poudaril, da medtem obstoja velik razlog za vznemirjenje v zvezi z dogodki v Grčiji, Španiji, Palestini in Indiji in da je glede teh dogodkov mnogo več razlogov, da se britanska vlada vznemirja.

Centralni odbor poljske socialistične stranke je izdal komunike v zvezi z aretacijo tistih članov teroristične organizacije, ki so hoteli svojo ilegalno protinacionalno dejavnost prikriti s članskimi izkaznicami poljske socialistične stranke.

Na vprašanje dopisnika Associated Pressa, ali bodo z ozirom, da je Evropa razdeljena v dva bloka, sklicale države vzhodne Evrope konferenco podobno tisti, ki so jo sklicale države zapadne Evrope, je minister Grosz izjavil: »Poljska bo s svoje strani storila vse, da prepreči razdelitev Evrope v bloke, kar bi onemogočilo potrebno sodelovanje med

državami, ter bo vodila politiko najožejega sodelovanja tako z državami vzhodne kakor tudi z državami zapadne Evrope.

Poljska vlada je vznemirjena zaradi težnje, da se obnovi nemško gospodarstvo in sicer predvsem v zapadnih conah Nemčije. Nemčija bi bila na ta način obnovljena pred vsemi ostalimi državami, ki so treple v vojni, kar je nasprotno s sklepom potsdamskega sporazuma, ki določa, da imajo žrtve napada pri obnovi prednost pred napadalci. Poljska obsoja vsak načrt, ki nasprotuje duhu potsdamskih sklepov.«

Komintangova vlada postavila KP Kitajske izven zakona in proglasila splošno mobilizacijo

Nanking, 20. julija. (AFP). Na podlagi odloka Kuomintangove vlade o »splošni mobilizaciji« je KP Kitajske postavljena izven zakona. Državni svet je sklenil, da z današnjim dnem preprovo udeležbo KP na bližnjih volitvah. Da ukine mesta, ki so rezervirana za komuniste v državnem svetu in nacionalnem političnem svetu.

K. Kalnverzin, sekretar CKVKP (b) Letonske

Partijsko politično delo na vasi

(Odlomki)

Sovjetska armada in veliki ruski narod sta pomagala letonskemu narodu, da se je za vedno rešil svojega večnega sovražnika — nemških osvajalcev. Zdaj pomaga sovjetska država Letonski, da bo čim hitreje obnovila porušena mesta in vasi, industrijo in poljedelstvo ter kulturne ustanove. Letonski narod odgovarja na skrb Partije, sovjetske vlade, našega velikega voditelja in učitelja, tovariša Stalina, s delovnim poletom in požrtvovalnostjo.

Delovni ljudje letonske vasi delajo v letošnjem letu mnogo bolj uspešno kakor v prejšnjih letih. Republika je pravočasno izpolnila načrt pomladne setve in razširila površino za 100.000 ha. V večini okrajev so zasejali mnogo več žita kakor je določal načrt. Delovni polet kmetov kaže, da napenjanje vse sile, da bi pridelali čim več in izpolnili obveznosti, ki so jih dali v pismu tovarišu Stalinu.

Partijske organizacije so sprejele sklep februarkega plenuma CK VKP (b) kot borbeni program svoje dejavnosti. Partijske organizacije začnejo prodirati v življenje na vasi. Mnogi komiteji so znali dobro postaviti partijsko politično in partijsko organizacijsko delo na vasi. — Daugaupilski in elgauski okraj sta prva v republiki končala setev vseh poljedelskih kultur. Voditelji-komunisti teh okrajev se niso navduševali za seje, marveč so šli med kmete in pokazali s lastnim zgledom, kako je treba izpolnjevati naročila tovariša Stalina. Zdaj organizirajo kmete za vzorno nego posevkov in jih pripravljajo na žetev. Težišče vsega partijskega političnega dela je preneseno na vasi, na kmetije, tja, kjer se je odločala usoda setve in kjer se bo odločala usoda žetve — na široke kmečke množice.

Daugaupilski in Elgauski okrajni komiteje ravnata pravilno, ko skrbita za to, da bo imela vsaka vas dobro partijsko organizacijo, ki bo lahko potegnila kmete za seboj.

O tem, kakšna sila je vaša partijska organizacija, govore izkušnje boljše delovne vasi. Viškovu v Daugaupilskem okraju. V osnovni partijski organizaciji te vasi je 36 članov in kandidatov Partije. — Polovica jih odpade na delovne kmete. Komunisti so tesno povezani z nepartijskim aktivom — funkcionarji vsakega sovjeta, z učitelji, agronomi, kulturnimi delavci in vaškim proletariatom. Partijska organizacija ima tudi 125 borbenih pomočnikov v osebah komosolcev, ki so postali voditelji kmečke mladine.

Toda imeti aktiv je še premalo. Treba je sistematično delati z njim in ga politično kaliti. Viškovski boljševiki uspešno izpolnjujejo tudi to nalogo. Redno prirejajo javne partijske sestanke, na katere vabijo kmete, kmečko mladino in žene.

Za tovariše, ki hočejo izpolniti svoje politično znanje, so ustanovili politično šolo, krožek za proučevanje zgodovine Partije in dva krožka za proučevanje življenjepisa V. I. Lenina in J. V. Stalina. Razen komunistov in komosolcev se učijo v njih desetine nepartijskih aktivistov. Zelo se zanimajo za politično življenje sovjetske domovine in tujih dežel. Najvažnejša vprašanja tekoče politike pojasnjuje kmetom 150 agitatorjev, združenih v 11 agit-kolektivov. Agitatorji tudi pomagajo partijski organizaciji organizirati učinkovito tekmovanje in proslavo 30-letnice Velikega oktobra. Doseženi so že prvi uspehi: viškovska občina je ena izmed prvih v okraju izpolnila načrt pomladne setve.

Primer partijske organizacije tega kraja je poučen v vsakem pogledu. — Okrajnim komitejem Partije daje ključno uspešnem izpolnjevanju nalog množičnega političnega dela med kmeti, osnovnim partijskim organizacijam pa kaže, koliko lahko stori komunisti na vasi, če je življenje osnovne partijske organizacije razgibano in živahno.

Tam, kjer okrajni komiteji Partije sistematično delajo na ustanovitvi in krepitvi osnovnih partijskih organizacij na vasi in kjer jih vodijo po boljševidno, so dani vsi pogoji za uspešno izpolnitev vseh gospodarskih in političnih nalog. In nasprotno, kjer verujejo okrajni komiteji v moč papirnih direktiv, kjer so slabo povezani z vaškimi komunisti, kjer ne skrbijo za dviganje njihove avantgardne vloge in podcepljujejo pomen političnega dela na vasi, tam so napake in neuspehi neogibni.

Krepiti vaške partijske organizacije pomeni poglobljati politično povezanost s kmeti. Sovjetska agrarna reforma je prinesla v življenje letonske vasi velike socialno ekonomske spremembe. Posledica te reforme je bila, da so dobili deset tisoč dninarjev, kmetov brez zemlje in takih, ki so je imeli malo, iz rok sovjetske oblasti zemljo. Velika pomoč države delovnim kmetom je silno dvignila avtoriteto Partije in sovjetske oblasti in povzročila, da so se delovni kmetje Letonske oklenili sovjetskega reda.

Treba pa je omeniti, da vse vaške partijske organizacije ne skrbijo za okrepitve politične povezanosti na vasi. Nekatere premalo delajo med kmeti, med novimi gospodarji, ki so dobili zemljo od sovjetske oblasti.

Nedavno smo preverili dejavnost

baugskega okrajnega komiteja Partije. Pokazalo se je, da okrajni komite ne upošteva različnih načinov političnega dela med kmeti, da ne upošteva življenjskih potreb novih gospodarjev, vaškega proletariata. Okrajni komite Partije je slabo vodil pomladno setev v okraju in ni preverjal dejavnosti strojno traktorskih postaj. Posledica tega je bila na primer, da je bila v vrdelski strojno traktorski postaji zemlja vaškega proletariata in novih gospodarjev obdelana nazadnje. V letošnjem letu je dala država kmetom Letonske veliko pomoč v obliki semen, umetnih gnojil in poljedelskih strojev. Naj omenimo samo dve številki: na polja Letonske so navozili spomladi nad 46.000 ton umetnih gnojil in kmetov, ki so bili v stiski, je posodila država 427.000 pudov semenskega žita. Naše možnosti v pogledu podpiranja kmetov so se torej zelo povečale. Pomoč dobivajo predvsem kmetje, ki nimajo konj in pa siromašni gospodarji. Temu delu kmetov morajo predvsem pomagati pri obdelovanju polja in pri žetvi strojno traktorske postaje ter izposojevalnice poljedelskih strojev in konj.

Nepopolno delo baugskega okrajnega komiteja Partije nas je napotilo, da smo se podrobneje seznanili s položajem v okrajih republike. Izkušnje nekaterih okrajnih komitejev Partije so nam jasno pokazale, da se je preureditev partijskega političnega dela na vasi šele začela, da je še mnogo neresenih vprašanj.

V mnogih krajih opravljajo partijske organizacije posle sovjetskih gospodarskih organov, ukvarjajo se z drobnimi gospodarskimi zadevami na škodo partijskega političnega dela. Talsenski okrajni komite Partije je obravnaval v zadnjih mesecih 28 referatov sekretarjev partijskih organizacij in partijskih organov občin. Samo 7 izmed njih je bilo posvečenih partijskemu delu. Vsi drugi so se nanašali na gospodarska vprašanja. Tudi kuldiški okrajni komite Partije je obravnaval mnogo vaških vprašanj, toda večina izmed njih se nanaša na gospodarske zadeve, ki bi jih lahko uspešno uredil okrajni sovjet.

Kaj dokazujejo ta dejstva? To, da nekateri okrajni komiteji Partije še ne izpolnjujejo v zadostni meri svoje organizacijske in politične vloge v množicah, da se niso naučili združevati gospodarske dejavnosti s političnim delom.

Pred partijsko organizacijo Letonske SSR stoji velike naloge v pogledu dviganja poljedelstva v republiki. Da jih bodo uspešno izpolnili, bo treba od vrha do tal izboljšati vodstvo poljedelstva po partijskih organih, globoko prodirati v razmere vsakega okraja, vasi, strojno traktorske postaje in sovhova. Partijske organizacije se morajo široko naslanjati na vaški proletarijat, zbirati okrog sebe srednje kmete in neupogljivo uveljavljati nadaljnje ukrepe za utesnitev klastva.

Partijske organizacije morajo poveseliti še večjo pozornost pojasnjevanju osnov sovjetskega družbenega reda, prednosti družbenega, kolektivnega gospodarstva pred individualnim gospodarstvom. Naša naloga je, da vsestransko krepimo socialistični sektor poljedelstva — strojno traktorske postaje, izposojevalnice strojev in konj in sovhove. To morajo biti vzorno mehanizirana gospodarstva, ki bodo lahko zgled dobro organiziranih in visoko produktivnih gospodarstev, naslonjenih na najnovejšo tehniko in agromonsko vedo.

Za partijske in sovjetske organizacije dejansko zdaj ni važnejše in častnejše naloge, kakor je vsestransko širjenje in krepitev zadrug. Republika je dosegla v pogledu razvoja kmečkih zadrug nekaj uspehov. Toda v dejavnosti zadrug je še mnogo velikih pomanjkljivosti. Mnogo siromašnih in srednjih kmečkih gospodarjev še ni včlanjenih v zadrugah. To dokazuje, da naše partijske organizacije med kmeti premalo množično politično delajo, da jim slabo pojasnjujejo pomen kmečke zadrug.

Ko govorimo o nujnih nalogah političnega dela na vasi, moramo omeniti, da mnogi okrajni časopisi malo pišejo o vaških zadevah, da slabo reagirajo na pereča politična vprašanja, da še niso postali pravi organizatorji množic. CK VKP (b) Letonske in okrajni komiteji Partije se bodo morali resno lotiti izboljšanja tiskane propagande na vasi. Globlje bodo morali pojasnjevati vprašanje poljedelstva in socialističnega tekmovanja na vasi tudi republiški časopisi in revije.

Dotaknili smo se samo nekaterih vprašanj partijskega političnega dela na vasi. Pomanjkljivosti je pri nas mnogo. Pota za njihovo odstranitev so nakazana v sklopih Partije. Boljševiki Letonske bodo storili vse, da bodo te sklepe čimprej uresničili, da bodo organizirali pravo boljševidno ofenzivo za čim hitrejši dvig poljedelstva v republiki.

Industrijska šola za fino mehaniko v Kranju vzga a nove kadre

V prihodnjem šolskem letu bo sprejetih v šolo 100 novih učencev

Predsednik planske komisije A. Hebrang je v enem izmed svojih govorov poudaril, da je treba kadrom posvečati večjo pozornost kot do sedaj. Industrijska šola za fino mehaniko v Kranju je ta poziv pravilno razumela. V tej šoli se vzgajajo novi strokovnjaki za izdelovanje izredno preciznih del, kot so fizikalni aparati, kirurški instrumenti itd., ki smo jih do sedaj dobivali samo iz inozemstva. Industrijska šola v Kranju je prva in edina šola v naši državi za strokovnjake te stroke, ki nam jih zelo primanjkuje. Zato naj gimnazije usmerjajo čim več dijakov v to šolo.

V petek popoldne se je v industrijski šoli za fino mehaniko tovarne »Iskra« v Kranju končal pouk, ki ga je obiskovalo 117 učencev.

V razredu I. letnika nižje industrijske šole so se zbrali učenci vseh letnikov, kjer jim je tov. Crt, sekretar šolske mladinske organizacije, s kratkim nagovorom razdelil mladinske legitimacije. Seveda legitimacije niso dobili vsi mladinci, kajti v začetku pouka je ves mladinski aktiv sklenil, da se ne poslužimo in nediscipliniranim učencem mladinske legitimacije za nekaj časa zadržijo. Izvedli so tudi drugi sklep aktiv, Tovariš Crt je prečital imena 53 učencev; predvsem najboljših, ki bodo s prihodnjo brigado odšli na progo Samac—Sarajevo. Druga, prav tako močna četa, sestavljena iz učencev, ki imajo popravne izpite, bo ostala v Kranju in delala pri raznih popravilih industrijske šole. Po razdelitvi legitimacij in učencev v brigade je tov. Crt s polnim odobravanjem vseh prisotnih opozoril na važen sklep aktiv industrijske šole: da vsi tisti učenci, ki so se med šolanjem norevali iz mladinske organizacije, predavateljev in iz šole sploh, nimajo pravice do izpita niti do bodočega šolanja na tej šoli. Od 117 učencev sta bila zaradi tega izključena samo dva.

Jereb Peter — odličnjak

Kot deroča voda so se vsuli dijaki v veliko delavnico za praktično delo poleg učilnice, ki seveda še ne ustreza potrebam praktičnega šolanja. Nestropanost učencev se je kmalu podela. Razredniki-strokovnjaki so prenehali s posvetovanjem, dijaki so se razšli po učilnicah, nastala je tišina, ki jo je motilo samo razrednikovo klicanje imen njegovih učencev. V učilnici I. letnika višje industrijske šole je bilo

nekoliko bolj živahno. Tu je delil izkaze o učnih uspehih vodja industrijske šole za fino mehaniko ing. Hrovatin Ivan, ki je pri dijakih zelo priljubljen. Ing. Hrovatin je med delitvijo izkazov povedal vsakemu učencu, v katerem predmetu se mora popraviti in kakšen je njegov učni uspeh. Poleg tega je vsakega učenca pohvalil ali kritiziral, tudi za njegovo vedenje in delo izven šole, v internatu. Vsestransko najboljši v tem letniku višje industrijske šole, kakor na vsej šoli sploh je bil učenec Peter Jereb, drugi pa dijak Igor Kapus. Kot priznanje za marljivost pri praktičnem in teoretičnem učenju je dobil Jereb v usnje vezano knjigo VKP (b) in 14 dni brezplačnega oddiha v Gozd-Martuljku, Dijak Kapus želi postati kinoooperater, zato je šolski odbor sklenil, da mu kot drugemu najboljšemu učencu to željo izpolni in ga pošlje na stroške industrijske šole v Kranju v šolo za kinoooperaterstvo. Nagradjenih je bilo na vsej šoli še 14 drugih učencev z raznimi leposlovnimi knjigami. Osem mojstrov in ena strojevnika so od pričetka do zaključka šole presegli zadane naloge in ob tej priliki tudi oni prejeli kot priznanje za njihovo požrtvovalno delo denarne nagrade.

Točnost do ene tisočinke milimetra

Ing. Hrovatin Ivan nam je ob zaključku pouka povedal: »Naša šola je bila ustanovljena decembra 1945. leta. Pri nas se dijaki specializirajo predvsem v fini mehaniki in elektrotehniko iz slabe struje. V naši državi je to prva in edina šola za strokovnjake te stroke, ki nam jih zelo primanjkuje. Fina mehanika zahteva pri delu točnost do ene tisočinke milimetra, zato morajo biti učenci že na začetku praktičnega dela zelo precizni. Izdelujejo razna merila, upenjala za navojne svedre, ročne primoze, višinska merila, ročne žage, šestila za načrtovanje na pločevino, strgala za čiščenje dreves, fizikalne aparate; centrifuge, škipčevje, urarske stružnice itd.«

Razkazoval nam je izgotovljeno orodje in aparate. Bili smo mnenja, da so to izdelki v miniaturi, dokler nam ni ing. Hrovatin pojasnil, da so vsi ti aparati izdelani v normalni velikosti.

»Na urarski stružnici bodo služili tanke osovine za ure, kar zahteva izredno preciznost. Tako stružnico je kolektiv 14 mladincev pod nadzorstvom mojstrov izdelal tudi za razstavo v Me-

secu tehnike. Pri praktičnem delu smo tudi produktivni, zato se naš budžet stalno znižuje. Dijaki imajo polovico praktičnega dela in polovico teoretičnega pouka. Poleg tega se učijo tudi splošne predmete kot n. pr. matematiko, slovnico, zgodovino itd. Imajo tudi politična predavanja. Učni uspehi se stalno dvigajo zaradi pravilnega poučevanja profesorjev in pa zaradi aktivnega delovanja šolske mladinske organizacije.

Mladina kaže veliko zanimanje za fino mehaniko. Zanimiva pa je ugotovitev, da do nedavnega na nekaterih gimnazijah v neposredni bližini še niso vedeli, da je v Kranju industrijska šola te vrste. V začetku novega šolskega leta bomo sprejeli 100 novih učencev. V šolo sprejemamo dijake, ki so dovršili tri oziroma štiri razrede gimnazije in uspešno položili sprejemni izpit. Po treh letih teoretičnega in praktičnega pouka na nižji industrijski šoli lahko postanejo učenci kvalificirani delavci. Najboljšim učencem iz III. letnika višje industrijske šole se nudi prilika, da nadaljujejo s študijem na srednjetehtnični šoli ali pa se usposobijo za mojstre, strokovnjake, ki bodo delali v tovarnah, kjer bomo ali že izdelujemo pisalne stroje, telefone, telefonske centrale, števec, transformatorje, električne vrtilne stroje, merilna orodja itd.

Imamo internat, v katerem dobiva hrano in stanovanje 86 učencev, lahko pa bi jih sprejeli 120. Prihodnje leto spomladi bomo pričeli z gradnjo internata, ki bo lahko preskrbel s hrano in stanovanjem 300 učencev. Za najprejnejše bo v bodoče preskrbljeno tudi z obleko, skratka z vsem, kar potrebuje študent. Bodoči internat v obsegu 3 ha bo imel v svojem okviru: delavnice, šolo, kuhinjo, stanovanjski blok za nastanitev internata in športno igrišče. Z novim internatom bomo nudili učencem vse pogoje za nadaljnji vsestranski razvoj.

Da bi na lep način proslavili zaključek šolskega pouka, je uprava šole, sindikalna podružnica tovarne »Iskra« in mladinska organizacija pripravila učencem poslovilni večer v prostorih tovarniškega sindikalnega doma.

Učenci bodo odšli v brigade in na oddih, mojstri, profesorji in inženirji pa bodo nadaljevali s strokovnim tečajem za delavce, zaposlene v tovarni »Iskra«. Na tem tečaju se bodo delavci pričeli raznih del in tako lahko postali polkvalificirani in kvalificirani delavci.

Marshallov načrt ima namen odložiti krizo v Ameriki

Henry Wallace odgovarja na vprašanja dopisnika »Tanjuga«

New York, 20. julija (Tanjug). Bivši podpredsednik ZDA in urednik revije »New Republic« Henry Wallace je sprejel dopisnika Tanjuga in mu dal na postavljena vprašanja tele odgovore:

Vpr.: »Ali bi nam lahko nekaj povedali o notranjem položaju v ZDA: o političnem razvoju, o razvoju zakonodaje (predvsem delavske zakonodaje) ter o gospodarskem in kulturnem razvoju?«

Odg.: »Na vaše prvo vprašanje ne bom odgovoril. Odgovor lahko dobite v dnevnem tisku. Na kratko lahko povem, da ima ameriško gospodarstvo zelo visoko proizvodnjo, da je več ljudi zaposlenih pri proizvajanju mirnodobnega blaga kot kdaj koli poprej, da so se življenjski stroški lani dvignili približno za tretjino in da se bo verjetno v letu 1948 začelo veliko nezadovoljstvo zbog visokih življenjskih stroškov. Delavstvo se sicer očitno zelo upira Taft-Hartleyevemu zakonu, vendar se v resnici ne bo uprlo, dokler ne bo narasla brezposelnost.«

Vpr.: »Kaj mislite o Marshallovem načrtu?«

Odg.: »Odgovarjajoč na to vprašanje, moram reči, da sem bil za ta načrt, ko je bil prvič objavljen. Toda za ta načrt ne morem biti, če bo delil svet v dva dela. Če je glavni cilj Marshallovega načrta obnova Nemčije z namenom, da bi jo uporabili za boj proti Rusiji, sem proti temu načrtu. Nič me ne more še reči, kaj je prav za prav bistvo Marshallovega načrta, dokler ne bo prišel dokončen predlog pred Kongres. Verjetnost velikih kreditov na podlagi Marshallovega načrta je po mojem mnenju zavlekla nastop gospodarske depresije v ZDA. Če Kongres ne bo sprejel kreditov za izvedbo Marshallovega načrta, ki se lahko depresija začela v letu 1947. V nasprotnem primeru bo odložena do leta 1950 ali 1951.«

Vpr.: »Del ameriškega tiska nastopa sovražno zoper bivše zaveznike ZDA, piše na dolgo in široko o vojni in trdi, da je vojna neizogibna. Kakšno je vaše mnenje o tem?«

Odg.: »Glede tega vprašanja vam bom odgovoril to, kar sem naglašal že na svojem nedavnem potovanju po 14 raznih državah, da je bil namreč cilj mojega potovanja boj zoper tiste, ki mislijo, da je vojna neizogibna. Večkrat sem že rekel, da štejem za zločinca zoper splošno blagostanje na svetu tiste, ki preokupirajo neizbežnost vojne.«

Vpr.: »Ameriški tisk je objavil razne vesti in članke o tako imenovani bodoči tretji stranki v ZDA. Ali bi nam lahko kaj povedali o tem?«

Odg.: »Večina tako imenovanih naprednih ljudi se zanima za spremenitev demokratske stranke v pravo liberalno stranko. Če se to ne bo postalo v

letu 1947, se bomo začeli ukvarjati z možnostmi za ustanovitev tretje stranke.«

Vpr.: »Dobro so znani odnosi med narodi Jugoslavije in ZDA med vojno, vloga, ki jo je Jugoslavija odigrala med vojno, in njena današnja vloga; po našem mnenju so v stališču ZDA nasproti Jugoslaviji po vojni nastale neke spremembe. Kaj mislite vi o tem? Kakšno je vaše mnenje o vzrokih teh sprememb?«

ZDA hočejo kontrolo nad Porurjem

Negotovost v britanskem kabinetu pred washingtonsko konferenco o porurskih vprašanjih

New York, 19. julija (Tass). Pariški dopisnik lista »PM« Kuh izjavlja, da vlada sedaj med Veliko Britanijo in ZDA velika kriza v zvezi z bodočnostjo Porurja, posebno kot posledica novega ameriškega načrta, ki ga »najvišji londonski in pariški krogi smatrajo za odkrit poskus iztrgati Britanec to vodilno gospodarsko in močno vojaško orožnico Evrope«. ZDA so že obvestile Britanijo in Francijo o predloženem načrtu, ki »daje ZDA kontrolo nad Porurjem, odlaga za 5 let odločitev o bodoči lastnini premogovne, jeklarske in drugih industrij, sili k preložitvi na kasnejši čas politike, ki jo je proglasila britanska vlada, s katero daje slednja prednost skorajšnji socializaciji nemških temeljnih industrij«. Kuh piše:

»Ameriški načrt predlaga ustanoviti poseben anglo ameriški odbor za kontrolo Porurja. Toda odbor bo imel ameriškega predsednika. — Britanski predstavnik bo imel podrejeno vlogo namestnika ali pomočnika. Pozneje lahko odbor povabi tudi francoskega pomočnika. V tem je zapadeno tudi, da bodo ZDA dale največ inženirjev in tehnikov, ki bodo vodili porursko industrijo.«

Po razpoložljivih poročilih so ameriške zahteve v britanskem kabinetu povzročile strah in zmedo. Kuh poudarja: »Če se bo Atlejeva vlada vdala ameriški pritisku, ne bo morala prenesti samo ostre kritike v parlamentu, temveč bo tvegala, da izzove resen upor med lastnimi pripadniki v okviru britanskega laburističnega gibanja.«

Kuh poroča dalje, da je bil prvi odziv britanske vlade na ta predlog njeja za odločitev bodoče wash-

Odg.: »Na to vprašanje moram reči, da v ZDA morda nobene države niso ocenili v celoti tako napačno kot Jugoslavijo. Ko sem bil aprila v Parizu, sem govoril z dopisnikom londonskega »Timesa«, mladim Angležem Basilom Davidsonom, ki je napisal knjigo »Partizanska slika«. Slika Jugoslavije v tej knjigi so tako zelo različne od prevladujočega mnenja v ZDA, da bi bilo po mojem mnenju treba to knjigo izdati v ZDA. Doslej se mi ni še posrečilo, da bi nekoga pridobil za izdajo te knjige. Knjiga ne opisuje le opazovanih objektivnega opazovalca o junaških naporih jugoslovanskih narodov med vojno, ampak riše tudi veličasten način, kako danes Jugoslovani rešujejo svoje probleme. Zelo občalujem, da med ZDA in Jugoslavijo ni globlje prijateljstva. Zdi se mi, da bi tako prijateljstvo zelo mnogo pripomoglo k svetovnemu miru.«

Kratke vesti

V Jugoslavijo je čez Prago odpotovala skupina 350 francoskih mladincev, ki bodo delali na mladinski progi Samac—Sarajevo. (Tanjug)

Holandaska vlada je pooblastila svojega guvernerja v Indoneziji Van Moecka, da določi trenutek, ko se bodo začele vojne operacije proti indonezijski republiki. (UP)

Medzavezniška mestna komandantura v Berlinu je izdala snoči posebno uradno objavo, da so vojne zločince Hessa, Räderja, Dönitza, Schiracha, Speera, Neuratha in Funka prepeljali z letalom iz Nürnberga v Berlin, kjer bodo prestajali kazen v spandavskih zaporih v angleškem sektorju Berlina. (Tanjug)

Italijanski proračunski predlog za leto 1947-48 računa s primanjkljajem v znesku 311.559 milijonov lir. (AFP)

V Münchenu (ameriška okupacijska cona) so zaprl dr. Alfreda Loritza, ki je bil še nedavno bavarski minister za denarifikacijo in ki ga dolže udeležbo pri črnoborzijskih poslih, kjer je zaslužil bajne vsote. (Reuter)

Proces proti četniškim zločincem in teroristom v Osijeku

Osijek, 20. julija (Tanjug). V Osijeku odgovarja pred sodiščem skupina četniških zločincev in teroristov, ki je pod vodstvom svojih voditeljev Sava Batranovića in Cvetka Šijačkega zagrešila niz zločinov nad našim ljudstvom. Batranović, ki ga je sodišče zaslišalo o umoru sekretarja krajevnega odbora Ljudske fronte v Dalju, Djurice Dokića, je izpovedal, da je dobival direktive za svoje zločinsko delo v pisarni Milana Grola in pri dr. Milanu

Stijiću v Beogradu. Milan Grol mu je svetoval, naj se poveže tudi z bivšim predsednikom izdajalske jugoslovanske vlade Milošem Trifunovićem.

Sodišče je do sedaj zaslišalo razen Batranovića še učiteljico Mirjano Miočević, ki je med okupacijo sodelovala s četniki, Borisava Srdjanovića in Cvetka Šijačkega, komandanta četniških banditov. — Razprava se nada ljubi.

V petletnem planu bodo prenovili in razširili steklaro v Rogaški Slatini

Steklarji steklarne v Rogaški Slatini so meseca maja t. l. napovedali tekmovanje v dvigu proizvodnje in izpolnitve enoletnega plana. Doslej so bili v dviganju proizvodnje doseženi ti uspehi: januarja t. l. so delavci steklarne presegli plan za 7,3%, februarja za 6,7%, marca za 37,9%, aprila za 7,9%, maja za 16,9% in junija za 30,17%. V 13 dneh meseca julija so delavci izpolnili 56% celoletnega proizvodnega plana. Meseca februarja se je proizvodnja znižala zaradi nanovo uvedenega oddelka v oddelku brusilnice v steklaro. Zaradi tega je nekoliko zaostala proizvodnja stekla v istem stanju. Številke dokazujejo, da je bilo vse to nadoknadeno marca. Danes je proizvodnja steklarne za 10% večja kot je bila pred vojno. Računajo pa, da bodo do leta 1951. dvignili proizvodnjo najmanj za 130% nad predvojno višino.

V steklarni v Rogaški Slatini izdelujejo votlo brušeno steklo, svinčeno steklo, steklo v barvah in slikano steklo vseh vrst do 500 različnih artiklov. S temi steklenimi izdelki oskrbuje steklarne predvsem domače tržišče, hkrati pa proizvaja tudi za izvoz. Prav sedaj je pripravljena vagonaska pošiljka brušenega stekla za Orient.

Steklaro v Rogaški Slatini je edina steklaro v Jugoslaviji, ki izdeluje slikano steklo, svinčeno steklo in fino brušeno steklo. Steklo so začeli slikati šele pred enim tednom, kar prej ni bilo mogoče zaradi pomanjkanja strokovnjakov. V oddelku za slikanje so le ženske in samo en moški, ki vodi oddelk.

Sindikalna podružnica vodi skupno z upravo steklarne šestmesečni steklarski tečaj, ki ga obiskuje 15 mladincev. Tečaj bo v kratkem končan in je v glavnem uspel. Glavna direkcija Zvezne direkcije za steklo pripravlja triletno teoretično in praktično steklarsko šolo, ki se bo začela letos jeseni v okviru steklarne v Rogaški Slatini.

Po petletnem planu bodo popolnoma prenovili, modernizirali in razširili steklaro. Po planu se bo steklaro povečala za 120% in so že letos začeli delati na razširitvi obratov. Dogradili so že eno zgradbo, kjer je skladišče, delavnica, vezalnica, žigosarna in prostor za privrabo zmesi. V začetku junija so začeli graditi enonadstropno zgradbo za garažo, mehanično delavnico, sindikalno dvorano ter sindikalno knjižnico in čitalnico in za dve tujski sobi. Več kot polovico del na tej zgradbi je sedaj končano, dela pa bodo popolnoma zaključena meseca avgusta. V kratkem bodo začeli kopati temelje za stavbo, v katero bodo montirali novo peč za izdelavo stekla. V surovem stanju bo ta zgradba končana že letos, peč pa bodo zgradili prihodnje leto. Po možnosti bodo letos tudi začeli s pripravljalnimi deli za zgraditev industrijskega tira, ki bo dolg 300 m, in bo direktno povezal steklaro z železnico. Dalje je v načrtu, da bodo v petletnem planu zgradili več stanovanjskih stavb za delavce steklarne. Gradili bodo tudi internat za obiskovalce triletne steklarske šole in novo upravniško poslopje ter znatno povečali vse obrate steklarne. (Tanjug)

KRATKE VESTI IZ VSE DRŽAVE

Naši delavci na počitnicah na Češkoslovaškem in Poljskem. Pred dnevi je odpotovala prva skupina delavcev iz Zagreba v Beograd, kjer se je pridružila delavcem in nameščencem iz drugih ljudskih republik in odpotovala na počitnice v najlepše kraje na Češkoslovaškem in Poljskem. Centralni odbor Enotnih sindikatov Jugoslavije je sklenil spoznanje s češkoslovaškimi in poljskimi sindikati o bivanju naših delavcev in nameščencev v češkoslovaških in poljskih letovišnih ter o obisku češkoslovaških in poljskih delavcev v naših letoviških krajih.

Novosadčani bodo zgradili velik nasip ob Donavi. Mestni odbor LF v Novem Sadu je uvrstil med prostovoljna dela tudi zgraditev velikega obrambnega nasipa vzdolž Donave med Novim Sadom in Futogom v dolžini 6 km. Nasipi bo treba 75.000 m³ zemlje. Delo se bo kmalu začelo. Nasip je zelo potreben. Leta 1940. je Donava na tem kraju prestopila bregove in napravila za okrog 30.000.000 din škodo. Tudi letos spomladi bi bila velika poplava, če bi prebivalstvo ne bilo neprestano na straži ter z zaslimim nasipom preprečevalo, da se voda ni razlila.

Tudi v Istri mnogo gradijo. Med drugim zdaj zidajo šest zdravstvenih postaj: v Pazinu, Opatiji, Sv. Vincencu, Rovinju, Poreču in pri Sv. Nedelji. Do 1. avgusta bosta zgrajena protituberkulozni dispanzer pri Sv. Nedelji in zdravstvena postaja v Opatiji. Druge zdravstvene postaje bodo gotove do konca leta.

Dobra letina sladkorne pese. Letos bomo pridelali približno tretjino več sladkorne pese kakor lani. Zelo dobro kaže sladkorna pesa v Slavoniji in Baranji. Prizakujejo najboljši pridelek v zadnjih desetih letih. Računajo, da bodo pridelali na oral po 100 stotov pese.

Znanstveniki odkrivajo zemeljske zaklade. Geološki zavod Srbske akademije znanosti je poslal več skupin učenjakov v razne kraje v republiko. Z njimi so na delu, na raziskovanju zemeljskih zakladov, tudi dijaki, ki se tako praktično učijo geologije. Ena teh skupin raziskuje zemeljske plasti pri rtanski premo-govniku, kjer so še najbrž neugotovljena ležišča premoga.

Prva šola svoje vrste pri nas bo odprta na Banovem Brdu pri Beogradu, in sicer za komercialno in tehnično izkoriščanje železnic. To bo srednja strokovna šola. Poslopje zanjo bo zgrajeno letos.

Tovarna umetnih gnojil v Subotici bo podvojila proizvodnjo. Pripravili so se, da bodo lahko nudili kmetom za jesensko obdelavo zemlje primerno količino umetnega gnojila. Tovarna »Zorka« v Subotici proizvaja štiri petine skupne proizvodnje superfosfata v naši državi. Proizvodnja v tej tovarni sami narašča in zdaj že presega predvojno za 50%. Med petletko bo morala tovarna izpolniti pomembne naloge. Prihodnje leto bo morala razširiti obrat za podvojeno količino proizvodnje žveplene kisline.

K. L.

Štiri mladinske brigade so se obvezale, da bodo tlakovale cesto Celje-St. Peter do 10. novembra

Če potuješ z vlakom od Celja proti Velenju, se že po nekaj minutni vožnji odpre pred teboj prostrana Savinjska dolina. Vlak hiti skozi žitna polja in goste hmeljne nasade, ki obetajo letos dobro letino. Med polji se blešči vijugasta cesta, na kateri globoke kotanje, podrti cestni kamni in vojaške čelade še vedno spominjajo na minulo vojno.

V zadnjih dneh je na tej cesti utihnila huka motorjev in avtomobilov ter drdranje vozov. Namesto tega se sliši vesela pesem mladih brigadirjev, ki že nekaj dni rušijo obcestno kamenje, drevesa in druge ovire, ki se stavijo na pot gradnji nove ceste. Buldožerji, valjarji in razorači trijejo v zbita tla in razdirajo staro traso. Ob njej se kopčijo kupi peska, zemeljske ruše in posekanih debel. Mladinske brigade so prevzele težko nalogo, tlakovanje ceste od Celja do St. Petra v dolžini 16 km. Štiri brigade so se zarile v cesto in obljubile, da bodo delo končale do 10. novembra.

Središče življenja in dela brigad je v Zalcu. Tu je žalska sekcija cestnega gradbenega podjetja LR Slovenije, ki jo vodi ing. Mavrič. Svoje pisarne so si uredili v prosvetnem domu, kjer delajo podrobne gradbene načrte. Štab delovnih brigad se je namestil v gimnaziji.

Takoj, ko izstopiš iz vlaka in kreneš proti gimnaziji, vidiš, da je poslopje okraшено z zastavami. V prtiličju je v prostorni šolski sobi štab mladinskih brigad. Vidi se, da je pisarna urejena v naglici, in da še ni vsega, kar mladinci pri delu potrebujejo.

»Nekaj smo že napravili,« pravi komandant glavnega štaba tov. Stane, če ga kdo vpraša po dosežanih uspehih. »V prvih desetih dneh so brigadirji očistili 26.619 m³ terena, premetali in prevozili 461 kub. metrov peska in kamenja ter požagali okrog 380 dreves. Lahko bi napravili še mnogo več, toda marsikje se čuti pomanjkanje načrtov, s čimer se izgubi mnogo dragocenejšega časa. Prve dni je pramanjkovalo tudi orodja, ni bilo buldožerjev in traktorjev. Vse slične tehnične pomanjkljivosti delo ovirajo.«

V brigadah je večinoma srednješolska mladina. Brigadirji so že zelo mladi, kar velja zlasti za primorsko

»Gradnikovo« brigado, ki stanuje v Petrovčah. Vendar se je brigada že prve dni v delu pokazala zelo aktivno in požrtovalno. V Petrovčah je tudi kranjska »Šlandrova brigada«, v St. Petru pa peta celjska »Finžgarjeva«. Te brigade so letos prvič na delu. Zato je bilo v prvih dneh tudi težje primerjati njihovo delo z delom druge celjske udarne brigade, ki je že dva meseca delala na mladinski progi, kjer si je pridobila izkušnje ter utrdila organizacijo in disciplino.

Brigade so se takoj po prihodu na delo povezale s krajevnimi množičnimi organizacijami, zlasti krajevnimi organizacijami mladine. Mladina, žene in ostalo prebivalstvo iz celjskega okraja bo pomagalo mladini pri njenem delu. Žene so že v prvih dneh z zbiranjem sadja in sočivja pokazale veliko skrb in ljubezen do mladih brigadirjev.

Glavno dosežanje delo je bilo čiščenje terena, planiranje in rušenje dreves. Da pri delu ni večjih uspehov, je krivo tudi to, da ni bilo pravočasno pripravljeno potrebno število strojev. Tako bi izostalo godrnjanje, da mladina ni dovolj zaposlena. Sedaj dela na cesti 503 mladincev in mladink, v kratkem pa bo prišlo na delo še 200 vajencev iz železniške kurilnice v Mariboru.

Brigadirji uporabljajo prosti čas za čitanje knjig, predavanja, učenje in zabavo, organizirane pa imajo tudi tedenske filmske predstave. Preteklo nedeljo so jim člani celjskega narodnega gledališča odigrali Nušičevo komedijo »Gospa ministrica«, druga celjska udarna brigada pa je odigrala prvo nogometno tekmo z moštvom »Hmeljarja«. Preteklo dni je brigadirje obiskala tudi delegacija čeških hmeljarjev, ki so se mudili v Sloveniji. Mladina je delegate navdušeno sprejela ter jim zapela nekaj partizanskih pesmi, komandant II. celjske brigade pa jim je na kratko opisal življenje in delo brigade na mladinski progi.

Tako živi in dela naša mladina na cesti Celje-St. Peter. Mladi graditelji se zavedajo važnosti svojega dela, s katerim bodo v veliki meri pripomogli, da bo petletni plan pravočasno izvršen.

Mariborčani so do 16. t. m. prispevali za izvedbo naših gospodarskih nalog 86.614 ur prostovoljnega dela

Iz poročila štaba prostovoljnih delovnih brigad pri MOOF v Mariboru je razvidno, da so člani sindikatov in posamezni tereni do 16. julija prostovoljno delali na raznih gradiliščih 86.614 ur. Obveze, ki so jih dali posamezni delovni kolektivi in tereni, so bile tako presežene za 26.000 delovnih ur. Potek prostovoljnega dela prikazuje velik diagram na Partizanski cesti.

Prostovoljci so prepeljali ali izkopali doslej 22.386 kubikov zemlje, splanirali 21.790 kv. m površine, očistili 371.098 kosov opeke, zložili 706.808 kosov opeke, presejali 393 kubikov peska, nasipali 3649 kubikov zemlje in razbili 662 kubikov betona. Poleg tega so porušili 400 kubikov zida, zavrvali 8704 metre železa, zbrali 8080 kg starega železa, prenesli za pokritje streh 89.361

in prevozili 35.588 strešnikov, pozidali 9 kubikov zida in pripravili 193 kubikov kamenja.

Največ dela je bilo opravljeno v Kneza Koclja ulici, kjer grade nov stanovanjski blok. Tu je rušilo 180 prostovoljcev državnih železnic ostanke podrtij, kopalo temelje in planiralo; samo temeljev so izkopali v dolžini 80 m. Pri delu so se predvsem odlikovali člani gasilske čete, ki so v 500 delovnih urah odvozili 269 kubikov ruševin, izkopali 177 kubikov zemlje, zložili preko 13.000 komadov opeke, razbili 150 kubikov betonskih plošč, zrušili 417 kubikov zidu in splanirali 476 kv. m površine.

V Ciril-Metodovi ulici je tlakovanje končano, polja ob Aškerčevi ulici in Tomšičevem drevoredu so splanirana in na Jugoslovanskem trgu bodo kmalu urejeni nasadi. Prostovoljni delavci odhajajo na nova delovna mesta. V Tyrševi ulici so pričeli z odkopom, da utreje Razlagovi ulici izhod preko Zrinjskega trga na Partizansko cesto. Istočasno so se začela velika regulacijska dela na Pobrežju, kjer je predviden odkop 60.000 kubikov zemlje.

Najboljše enote v prvem rajonu so tereni: II., IV., V. in VIII., Naproza, mestno gradbeno podjetje, farmacevtska stroka ter osebje MOOF. V drugem rajonu so dosegli najboljši rezultate uslužbenci bolnišnice, ki je svojo obvezo že presežla in nadaljuje z delom, Cilenšek, Koroški kolodvor, kurilnica, delavnica drž. železnice in žene iz Kolonije drž. železnice. V tretjem rajonu sta najboljši delovni skupini Tovarne avtomobilov in »Odpada«.

Tihotapci živine iz cone B v cono A obsojeni

Prejšnji mesec smo v našem časopisu objavili, da so bili v sežanskem okraju aretirani tihotapci, ki so vodili živino iz cone B v cono A, kjer so jo prodajali petkrat do desetkrat dražje. — Nedavno pa so se morali v Hrpeljah-Kozinj zagovarjati pred ljudskim sodiščem.

Obsojeni so bili: Sosič Drago na deset let odvzema prostosti s prisilnim delom, Čebolin Stanko na sedem let odvzema prostosti s prisilnim delom, Ivančič Jože na pet let odvzema prostosti s prisilnim delom, Sosič je bil zaplenjen tudi del izkupička, ki so ga pri njem našli. Ostali obtoženci so bili kaznovani od štirih in pol leta do treh mesecev prisilnega dela z odvzedom prostosti.

Uredbe o medsebojnem plačevanju obveznosti nekateri podjetja ne izvajajo

Finančno ministristvo FLRJ je že v aprilu t. l. izdalo »Uredbo o medsebojnem plačevanju obveznosti državnih uradov, podjetij in ustanov« v cilju, da se zagotovi potrebno mobiliziranje denarnih sredstev, da se uvede stroga finančna disciplina in skoncitrira plansko kreditiranje preko Narodne in investicijske banke.

Mnoga podjetja, uradi in ustanove niso v praksi razumeli smisel te uredbe, niso spoznali njen pravi pomen, ki ga ima za plansko kreditiranje pravočasno poravnavanje medsebojnih obveznosti in terjatev, kakor je to predvideno s finančnim planom odnošeno z buđžetom. Podjetja, ki ne izvršujejo plačilnih obvez do drugih, zavirajo izpolnjevanje planske proizvodnje onih podjetij. Kadar kupec pravočasno poravnava svoj dolg, tedaj, more tudi prodajalec izpolniti svoje obveze do države ali do drugih podjetij, s katerimi je v poslovni zvezi. V obratnem primeru pa se ruši kreditni in finančni plan in se ovira tudi uresničevanje državnega proračuna. Ker podjetja, ki jim njihove dobave in usluge niso bile pravočasno plačane, nimajo virov za poravnanje obveznosti do proračuna. Neizpolnjevanje poravnave obveznosti pa ovirajo in vplivajo tudi na samo obračunavanje obratnih sredstev, s katerimi razpolagajo podjetja, zaostaja prodaja in zelo počasi pridelek davka na poslovni promet proizvodov, ki predstavljajo 44% vseh državnih dohodkov.

Pri nas je še mnogo podjetij, ki kršijo omenjeno uredbo. Tako n. pr. obnovitvene zadruge, ljudski odbori, KLO in nekatera ministristva imajo mnogo obvez še iz leta 1945 in 1946. Obnovitvene zadruge dolgujejo predvsem Združenim operkarjem v Ljubljani in Celjski operkarni, ministristva Splošno stavbenemu podjetju, Telprometu Id. Čeprav so fakture stare skoraj dve leti, so ostale še vedno neporavnane. Krivda ne leži samo na kupcih, temveč tudi na naredbodavcih, administrativnem operativnem vodstvu, upravi, kajti oni morajo bdeti nad tem, da se vse odredbe strokito izvajajo. Zavedati se moramo, da, ako bomo v naš kreditni in finančni sistem vnašali tako disciplino, tedaj bomo oslabili naš kreditni sistem in plansko kreditiranje. Na ta način se rušijo že zasnovani kreditni plani, ker kreditiranja ne vrši banka, temveč razna podjetja med seboj. Namesto, da bi plansko kreditiranje in finaniranje ter odvajanje na račun akumulacij bilo tako organizirano, da bi krepilo nabrno finančno disciplino, je vedno več primerov grobe kršitve tega načela.

Denarna sredstva, ki jih podjetje troši za produkcijo blaga, se pri rednem plačevanju vračajo v podjetje v skladu z izvedbo proizvodnega plana, t. j. sorazmerno z realizacijo izdelkov. V tem kroženju nastaja kratek proces: preobrazba od blagovne v denarno in obratno. Podjetje, ki ima gotove limite obratnih sredstev, lahko vrši operativne naloge, da oskrbi proizvodnjo. Zamrznjene terjatve pa hromijo poslovanje in često ovirajo eksperimentalno in obširno izvedbo proizvodnega plana. Nekatera podjetja poslujejo z razmeroma majhnim obratnim kapitalom in zamrznjene terjatve v višini več milijonov dinarjev pomenijo resne ovire in skrbi. Razume se, da tako stanje postavlja zahtevo po dodatnih kreditih pri Narodni banki, ki pa bi bili nepotrební, če bi podjetje prišlo pravočasno do svojih denarnih sredstev, katere dolgujejo razna podjetja.

Finančno ministristvo bo sedaj v cilju zaščite zakona o delovanju kreditnega sistema in zaradi striktno izvedbe uredbe o medsebojnem plačevanju vse take dolžnike izročilo razsodniškemu svetu.

TURIZEM

Turizem v trboveljskem okraju

V trboveljskem okraju je več izletniških točk: Mrzlica, ki se dviga iz hrastniške doline. Najvišja točka 1119 m. — Kum, ki se dviga nad Trbovljami in Hrastnikom. — Sveta Gora nad postajo Sava in Sv. Planina med Trbovljami in Zagorjem, visoka nekaj čez 800 m.

Planinska postojanka na Mrzlici je bila med vojno požgana, obnovila jo je planinska skupina iz Trbovelj in ima danes 20—30 skupnih ležišč. Tudi kočna na Kumu je bila med vojno uničena in jo obnavljajo. Obnovljena bo še ta mesec. Planinska skupina iz Zagorja je obnovila kočno na Sv. Gori, ki ima sedaj 30 skupnih ležišč in nudi gostom popolno oskrbo. To izletniško točko radi obiskujejo rudarji iz Zagorja in Ljubljani. Sveta Planina je lepa izletniška točka nad Trbovljami in Zagorjem in je imela pred vojno dva gostišča in en hotel, ki so bili med vojno porušeni. Sedaj ni na Sv. Planini nobene kočne. Sindikalna podružnica rudarjev iz Trbovelj namerava zgraditi počitniški dom pod Sv. Planino na Jelovci. Na nasprotni strani Sv. Planine je kraj Čebine, kjer

je bil pred 10 leti ustanovni kongres Komunistične partije Slovenije. Pol ure od Trbovelj je tudi partizanski dom »Mamica«, ki ga je zgradil sindikat rudarjev iz Trbovelj in Zagorja, in nudi gostom zaslišno oskrbo in prenočišče.

V okraju je izletniška točka Lisa, ki ima dostop s postaje Breg preko Razborja. Koča na Lisci je bila med vojno porušena in še danes ni obnovljena. Pred vojno so jo radi obiskovali zagrebški izletniki in turisti.

Dve uri hoda od postaje Zagorje je termalno kopališče Medija-Izlake z avtoBUSNO zvezo. Kopališče je že v uporabi v stanju, hotel pa še ni obnovljen.

Turizem v trboveljskem okraju je precej razvit, težava je le v tem, da je bilo med vojno uničenih veliko planinskih koč. Obiskovalcev po planinah v okraju je mesečno okoli 1000, povečini rudarjev, prihajajo pa tudi iz Hrvaške. Koča bo obnovljena kočna na Kumu, je pričakovati mnogo večji obisk, ker je Kum ena najlepših izletniških točk v trboveljskem okraju.

Kako smo študirali v Sverdlovsku

Po uspešno zaključenem prvem letu študija v Sovjetski zvezi smo se vrnili domov na počitnice. Vsak od nas je prinesel s seboj poleg dragocenih izkušenj tudi bogastvo prekrasnih vtisov iz življenja in dela sovjetskega človeka, posebno pa še iz življenja in dela sovjetskega študenta.

Deset Jugoslovanov nas je študiralo v Sverdlovsku na Uralu v bratskem kolektivu s tremi Albanci in šestimi Bolgari. Uralski industrialni inštitut je eden največjih in najbolj znanih inštitutov Sovjetske zveze. Tudi v letih Domovinske vojne je inštitut častno sprejel svoj delež: dal je državi 1600 mladih inženirjev; v laboratorijih in delavnicah inštituta pa je teklo važno znanstveno-raziskovalno delo obrambnega značaja.

Malo odmakljeno od mesta Sverdlovsk je postavljeno na robu gozdov čudovito mesto — Vtuzgorodok. To je naše mesto, študentsko v polnem pomenu besede. Okoli inštituta, ki je sam po sebi ogromna zgradba, so razpostavljeni stanovanjski bloki za študente in predavateljski kader. Naše mestoce prav nič ne zaostaja za drugimi mesti: tu vozi tramvaj, v enem izmed poslopj je pošta, v drugem bol-

nišnica, v tretjem magacini in restavracije, ob mestecu pa velik športni stadion.

Študija je po sovjetskih višjih šolah razmeroma zelo veliko. Dani pa so vsi pogoji, da je ta študij lahko dostopen, razumljiv in zanimiv. Osnovno pa je to, da tu vlada nov odnos do študija samega, nov odnos med predavatelji in študenti. Sovjetski predavatelj skuša študentu študij čim bolj olajšati, narediti zanimivega, podpreti študenta pri njegovem strokovnem razvoju, pomagati mu pri njegovem individualnem znanstveno-raziskovalnem delu. Govoril sem n. pr. z F. P. Šabašovo, mlado inženirko metalurgije. Prepovedala mi je, kako se ji je posrečilo odkriti važno novost na področju kemije. Njihov predavatelj jih je pri čitanju lekcije opozoril na srebrni prašek z razkuževalnimi lastnostmi. Način pridobivanja tega praška pa ni bil znan. Mlada študentka se je oprljala dela, posvetovala se s svojim profesorjem, zgala in kuhala in pretakala po epruvetah kemikalije v inštitutskih laboratorijih. Po mesecu dni dela pod nadzorstvom profesorja se ji je posrečilo najti preprost način pridobivanja tega srebrnega praška, ki je v vojni za

razkuževanje vode postal važen spremljevalec fronte. Inštitut je opremljen z modernimi laboratoriji in delavnicami, kjer študentje z vajami, poskusi in izsledovanjem utrjujejo svoje teoretično znanje. Ti laboratoriji pa neredko rodijo znanstvenike, novatorje na vseh področjih tehnike.

Velikega pomena pri študiju je sistem konzultacij, posvetovalj s predavateljem. Pri učenju ali pa pri poslušanju lekcij naletiš na stvari, ki so ti nerazumljive, n. pr. na račune, ki ti ne dajo pravega rezultata. Za razjasnitev vseh nejasnosti, za raztolmačenje primerov ti je vsak čas na razpolago tvoj predavatelj, točneje ne le on, temveč ves predavateljski kader inštituta. Mi študentje z Balkana smo to pomoč od strani predavateljev še posebno občutili. Hodili smo se posvetovali k njim na dom, še čedeže pa so nas predavatelji sami obiskovali v naših sobah in z nami sedeli cele noči pri reševanju problemov, pri tolmačenju nejasnosti. Pri vsem tem pa so se očelovsko zanimali tudi za naše osebno življenje, če smo zdravi, preskrbljeni, če smo prejeli pošto iz domovine.

Za ves ta trud, pozornost in skrb od strani predavateljskega kadra so sovjetski študentje hvaležni svojim učiteljem, ljubijo jih in spoštujejo in v teh prekrasnih odnosih in sožitju se odlično strokovno razvijajo.

Kulturno življenje je v Sovjetski zvezi na izredni višini. Naj samo omenim koncerte in lekcije na našem uralskem inštitutu. Koncert je skoraj redno vsako soboto zvečer v ogromni, krasni koncertni dvorani inštituta. Nastopajo gostje, umetniki iz opere in baleta, igralci iz drame, ansambli in zbori enot Sovjetske armade. Seveda pa so tudi pogosti nastopi študentov samih. Imeli smo priliko videti nastope pionirjev, njihove baletne, fizikalne, recitacijske točke; prav nič niso zaostajali za odraslimi umetniki, v sproščenosti in nepriljenosti pa jih celo prekašali. Običajno so bile v nedeljo glasbene ali pa literarne lekcije. Lektor predava n. pr. o Čajkovskem, prikaže njegov umetniški razvoj, poda karakteristiko in razlago njegovih važnejših del, za tem ga te važnejše motive izvaja orkester ali solisti. Isto je z literarnimi lekcijami. Tako se študent seznanja z življenjem in deli svetovnih klasikov glasbe in literature.

Nenapisan zakon je, da se študent sleherno soboto sprosti vseh tedenskih skrbi in razveseli, pozabava. Pred pričetkom koncerta se igra inštitutski plesni orkester pred koncertno dvorano, stotine parov pleše in se zabava. Po koncertu se nadaljuje ples, čisto do jutranjih ur. Zabava je tako sproščena, svobodna in prisrčna, da te po-

tegne s seboj in sam postaneš del tega zdravega, veselega kolektiva. Značilno je, da se skupno s študenti zabavajo tudi njih predavatelji. Skupno igrajo množične igre, pojejo, plešejo.

Poleg tega, da je fizikultura v sovjetskih šolah obvezen predmet, se množično goji tudi po krožkih in sekcijah. Na inštitutu obstoji športna baza, ki oskrbuje študente z vso potrebno opremo, n. pr. pozimi s smučarsko obleko, smučmi, drskalkami in podobno. V počitnicah prirejajo sekcije svoje izlete in ture. Tako se n. pr. alpinisti vsako leto odpravijo na plezalne ture na Kavkaz in na azijske gorske velikane. Inštitut pošilja v zimskih in poletnih počitnicah ogromno večino svojih študentov v domove počitka, letovišča in sanatorije.

Jugoslovanski študentje smo bili delezni izredne pozornosti in ljubezni inštituta kot celote in vseh posameznikov. Ko smo odhajali na počitnice v domovino, smo prejeli od vseh naročilo: »Pozdravite Jugoslavijo, povejte, kako mi občudujemo njene uspehe, kako s ponosom in ljubeznijo zasledujemo njen razvoj; pozdravite neustrašno, požrtovalno mladino Jugoslavije, graditelje, mladinske proge. Povejte, da mi vsi vemo za vaš petletni plan. Izročite voščilo vsej Jugoslaviji: srečno pot!«

Franci Janke

FIZKULTURA

Vsezvezna fizikturna parada v Moskvi na čast 30-letnice velike Oktobrske socialistične revolucije

Moskva, 20. julija. Danes je bila v Moskvi veličastna vsezvezna parada sovjetskih fizikturnikov, ki sodelujejo skupaj z vsem svetov. ljudstvom v socialističnem tekmovanju v čast tridesete obletnice Velike oktobrske socialistične revolucije.

Danes je radostna sovjetska mladina s športniki in telovadnimi nastopi na stadionu »Dinamo« v Moskvi in na množičnih festivalih v vseh velikih mestih SZ zanosno pokazala svoje sile in sposobnosti, spretnost, vzdržljivost, moškost in lepoto.

Tisoči fizikturnikov iz ruske, beloruske, ukrajinske SR ter republik Tadžikistana, stepnega Kazakstana, goratih kavkaških in drugih azijskih republik, so srečnih obrazov in z neomajno ljubeznijo pozdravljali svojega velikega voditelja in tovariša generalisima Stalina.

Veliki stadion »Dinamo« so krasili ogromni grbi in zastave zveznih republik, kipi atletov in slike z momenti iz fizikturnega življenja, a nad pokritim delom tribune sta bili ogromni sliki Lenina in Stalina.

Poleg generalisima Stalina so prisostvovali mogočni paradi in nastopi tudi generalista Rdeče armade in mornarice, visoki predstavniki političnega in kulturnega življenja SZ ter zastopniki poslaništev tujih držav. Med povabljenimi delegati športnih organizacij prijateljskih držav je bila tudi delegacija FISAJ-a s predsednikom komiteta pri vladi FLRJ Slavkom Komarjem na čelu.

Na paradi so sodelovali športniki iz telesno-vzgojnih šol vseh 16 zveznih re-

publik, kakor tudi iz Moskve, sindikalov, šol sistema »delovnih rezerv«, višjih prosvetnih ustanov, športnih društev »Dinamo«, »Spartaka« in oboroženih sil ZSSR. Na paradi so nastopili najboljši telovadci, kolesarji, lahkotletci in drugi športniki. Na programu so bile tudi finalne tekme v sovjetskem boksu in eks-hibicijska tekma v košarki med moskovskimi in tibliskim moštvom, v kateri je zmagoval prvo.

Na vseh stadionih in parkih so bila razna tekmovalna in nastopi najboljših športnikov. Med pripravami za ta športni praznik je bilo ustanovljenih v Moskvi 350 novih telovadnih društev. 50.000 oseb se je nanovo priključilo fizikturnim skupinam tovarn in ustanov. Tik pred festivalom je 30.000 oseb osvojilo fizikturni znak »Pripravljen za delo in obrambo«.

Včeraj so bila zaključena telovadna tekmovalna tovarn, danes pa so bili v vseh mestnih okrožjih športni festivali. 20.000 oseb je prestalo preizkušnje za značko »Pripravljen za delo in obrambo«. Tudi nad 2.300 rudarjev iz kotline Donca je osvojilo to značko.

V Rostovu ob Donu so bile na festivalu konjske dirke donskih in kubanskih kozakov. Na Kavkazu in v Tienšanu se je pričela vsezvezna alpinjadna športnih društev s 1000 udeleženci.

Sovjetsko ljudstvo je povsod z ljubeznijo in ponosom gledalo in pozdravljalo svoje fizikturnike, svojo mladino, vedno pripravljeno za delo in obrambo svoje domovine — mladino, s katero že drugo leto uspešno izpolnjuje novo Stalinovo petletko.

Hrvatska liga

»Primorje« je premagalo »Hajduka« s 104 : 59

Sušak, 19. julija. V Splitu je bilo dne 18. t. m. nadaljevanje plavalnega dvoboja med »Primorjem« iz Sušaka in ekipe »Hajduka«. V dosedanjih arenanih hrvatske lige je »Primorje« doseglo v tem srečanju največjo zmago po točkah, 104:59. Rezultati drugega dne so naslednji:

100 m prosto ženske: 1. Loparič (P) 6:14,6; 2. Grkinič (P) 6:18,2; 3. Atamanski (H) 6:35,0.

100 m prosto moški: Klemen 1:02,5; Kurtini (oba P) 1:03,8; Puhar (H) 1:04,2.

100 m hrbtno ženske: Stepančič 1:33,0; Mihel (oba P) 1:38,4; Majcen (H) 1:41,6.

200 m prsno moški: Kovačič (P) 2:59,5; Marasovič (H) 2:59,6.

3x100 m ženske: »Primorje« (Loparič, Mihel, Grkinič) 4:42,8; »Hajduka« 4:57,8.

4x200 m prosto moški: »Primorje« (Mohorič, Klemen, Kurtini, dr. Deželič) 10:09,0; »Hajduka« 10:29,5.

waterpolo: »Hajduka« — »Primorje« 8:2 (4:0). »Hajduka« po najbrže obratni naslov prvaka Jugoslavije v waterpolu.

Tekmovalje med »Hajdukom« in »Primorjem«, ki bi moralo biti v soboto in nedeljo 19. in 20. t. m. je preloženo.

DRŽAVNO PRVENSTVO V PLYVANJU IN DRUGA VEČJA PLAVALNA TEKMOVANJA

Beograd, 19. julija. Letošnje državno prvenstvo v plavanju in waterpolu bo od 31. julija do 3. avgusta v Zagrebu v plavalnem bazenu »Dinamo« na Salati. Prvenstvo v skokih bo od 1. do 2. avgusta v Ljubljani.

Balkanski šampionat bo od 7. do 10. avgusta v Budimpešti.

Teden vodnih športov bo od 4. do 10. avgusta po vsej državi.

Plavalna tekmovalna vzgojna pomena bodo od 5. do 17. avgusta na Sušaku.

Svetovna študentske prvenstvo, katerega se bodo udeležili tudi plavalci in waterpolisti FLRJ bo od 24. do 30. avgusta v Parizu.

Mladinsko prvenstvo FLRJ bo od 5. do 7. septembra v mestu, ki se bo določilo naknadno.

Evropsko prvenstvo bo od 10. do 14. septembra v Monacu.

V septembru od 10. do 21. bodo tri jugoslovanske plavalne ekipe gostovale v Albaniji, Rumuniji in Bolgariji.

REPUBLICANCA TRSTA BO NASTOPILA NA BALKANSKEM ŠAMPIONATU V PLYVANJU

Delavska športna zveza STOJA je sklenila, da pošlje 6 najboljših plavalcev in 1 plavalko na balkanski šampionat v plavanju, ki bo od 7. do 10. avgusta v Budimpešti. Reprezentanca bo prišla 20. t. m. na Reko kjer bo trenirala s plavalci »Primorja«.

ŠAH

IV. KOLO EVROPSKEGA TURNIRJA V HILVERSUMU

Hilversum, 19. julija. (AP) Četrtega dne evropskega šahovskega turnirja v Hilversumu na Holandskem so bili doseženi ti rezultati:

Alexander (Anglija) — Derner (Luksemburg) 1:0; Szabo (Madžarska) — Blau (Švicca) remi; Cvetkov (Bolgarija) — O'Sullivan (Iraka) 1:0; Castaldi (Italija) — Ferder (Palestina) 1:0; Trifunović (FLRJ) — O'Kelly (Belgija) remi; Pachman (CSR) — Plattner (Poljska) 1:0; Van Seltling (Holandska) — Rosselmit (Francija) 1:0.

Po četrtem kolu vodi Pachman s 4 točkami. Za njim sta O'Kelly s 3 in pol in Trifunović s 3 točkami.

Na telesno vzgojnih proslavah češkoslovanskih šol, ki so bile 21. in 22. junija na Matarskovem državnem stadionu prvič po letu 1938, je nastopilo 75.000 telovadcev in telovadk.

MIŠKO KRANJEC

POMLAD V BOSNI 8. VEČER NAD POLJEM

Nazadnje me je le zaneslo še k Prekmurjski brigadi. Nič ne pomaže, rodni kraj s svojimi ljudmi te včasih toplo povabi k sebi. In kadar prideš, mu vselej z neko radovednostjo pogledaš v obraz: ali je še isti, nekdanji, z vsemi svojimi napakami, ali je vendar že nov? Ali tudi za te naše ljudi velja, kar za druge in kar so tudi oni povsod pisali: Proga bo gradila nas? Ali pa bodo samo opravili svoje delo na progi in parole bodo ostale mrtve na stenah, dokler jih ne bo izpral dež?

Našel sem jih na nasipu, sredi dela in sredi pesmi:

»Tam Prekmurci mladi, grade nasip sred njiv in škrjanček poje med zelenjem sliv...«

Tam so polja, s pšenico in slivami, a ker se je večerilo, niso peli škrjančki, peli so slavci tako bujno kakor v naših prekmurjskih gozdovih in ker so peli tudi ljudje svoje prekmurske pesmi in s svojimi prekmurjskimi glasovi, se je svet s svojim nastrojenjem spremenil v prekmursko ravan. Niti hribi za Modričem niso mogli motiti tega občutja v človeku.

Skoraj vsi so bili tu, nad dve sto ljudi se je raztegnelo po progi in se v daljavi že dotikalo sosednje, Podrinske brigade. Proga se je vlekla kakor neskončna črta, prihajajoča od nekod z vzhoda in stegajoča se na zapad bosanske gore. Ampak tam okrog Modriča je še skoraj sama ravnina, in po progi leži razdrapano ilovica, ki je zdaj po dežju lepjša. Jame po progi so se napolnile z vodo in boste nohe brozjajo blato kakor po prekmurjskih jarkih.

Ko sem šel mimo njihovih barak, sem jih našel zapuščene. Za barako sta se pasla pujs in zajček. Prvi je samo zagnal, drugi me je pogledal in se pomaknil k luknjam pod barako. Pred barako sta sedela dva bolehujoča brigadirja. V kuhinji je v velikem kotlu vrelo, tri dekleta so se vrtela okoli posode. Kuhar, mlad fant, nekje od Prosenjako-

jih odhajati po svetu in videl sem jih vračati se. V tridesetih letih ga skoraj ni človeka, ki bi ne bil kje po svetu: v Ameriki, v Kanadi, v Franciji, v Nemčiji, in še prej na Madžarskem. Odhajali so za zaslužkom, za kruhom. Vem, kako so živeli v tujini, mučne zgodbe ležijo skrite za njihovim življenjem. Bili so do cela drugačni. Tujina si jih je podredila. Ko so se vračali, so stopali v stari kolosek. Zdelo se je, da se razen slabega niso ničesar naučili. Redki med njimi so se dvignili. In vendar, v tridesetih letih... daleč je tisti stari prekmurjski svet, umrl je. Ljudje so se spremenili, spremenili so se, kljub temu, da jih je svet vzgajal prej v slabem kakor v dobrem. Bili so stari, okoreli ljudje.

To tu je mladi rod. Ti tu niso prišli sem po denar, kar edino je nekoč naše Prekmurje gnalo z doma. Prišli so... zaradi česa že? Iz idealizma? Prekmurci ne poznajo te besede, ne zato, ker je tujka, tuj jim je smisel besede. Ali ga ti mladi ljudje imajo? Imajo ga, danes ga imajo, pa naj bo ta idealizem še tako boren. Pot do idealizma je dolga in naporna. Idealizem je veliko zdravje, toda je nalezljiv kakor najhujša kužna bolezen. Mladje Prekmurje se danes okužuje z njim.

Na progi živijo kakor vsi drugi, v istem redu, v istih razgovorih o delu, zdaj zadnje čase že o domu, govorijo o tem, ali bodo udarna brigada ali ne, koliko so opravili, koliko je še treba, pojejo, imajo svoj stenočas, učiteljica Marija, ki je sicer z Bleda, jim piše brigadni dnevnik, imajo pevski zbor, ki tekmuje z drugimi brigadami, igrajo nogomet, odbojko, po ničemer se ne razlikujejo od drugih. Ta proga je prav tako njihova, kakor vseh drugih. Vsi bi jo radi prišli ne samo gledat, ampak tudi: »v tretji smeni se vrnemo«. Nekdo jim igra na harmoniko, ko grejo na delo ali kam na miting, doma jim kuhar igra na gosli otožne ciganske naprave.

Kaj se imajo? Imajo tisoč stvari, ki jih mi nekoč nismo imeli. Naš svet se je nekoč omejil na tiste jarke po Prekmurju, na proščenja, na revščino, na zaprt, tesen in žalosten svet, od koder nisi videl nikogar. Če si pa videl, si videl pred seboj samo tisto bedno, revščino polno pot, po kateri so omagovali

»A szüz Máriú Isténné!«
»Ti,« mu je dejala neka dekle, »s katerega tečaja pa si prišel, da si se naučil tako lepo kletiti?«
»Ne s tečajaj!« odvrne oni. »Iz srca mi je padlo. Bi tebi tudi, ko bi se tako udarila!« Zdaj se že zasmeje vedro.

Nekdo je počil brhko dekle zadaj in se zasmejal.

»Ti,« se je obrnila ona, vendar ne jezna, pač pa nekam dostojanstveno, in zviška rekla: »Misliš, da si v prekmurjski štali? Na progi smo, da veš.«

»Kaj potem ne smemo več kaj takega?«

»Ne,« je odsekala kratko.

»Rad te imam.«

»Hvala za ljubezen, če mi jo boš na ta način izkazoval.«

»Po prekmurjsko je to?«

»Pa misliš, da je lepo?«

Po prekmurjsko... Gledam jih, tri dni bom med njimi, da jih bom gledal in primerjal s parolo: Proga bo gradila nas... Poznam jih dobro z doma. Ne po imenih, — razen nekaterih, — poznam jih po dušah, po njihovem prekmurjskem bistvu. Poznam jih že dolgo, že trideset let, kakor daleč pač sega moj spomin. Takrat sem jih srečal otrok, v njihovi revščini, v njihovi pokorščini madžarskim žandarjem, v njihovi zasužjenosti madžarski gospodi. Videl sem

Triglav (Lj.) :Servolana (Trst) 6:1 (3:1)

Mladin, moštvi Ljubljane in Trsta sta igrali 0:0

Ljubljana, 20. julija. Danes je bila na stadionu FD »Triglav« v Ljubljani nogometna tekma med prvacom Trsta SK »Servolanom« in ljubljanskim »Triglavom«.

Gledalcev je bilo 1200. Sodil Vesenauer iz Maribora.

Po pozdravu in zamenjavi daril se je pričela tekma. Takoj po pričetku je prevzel iniciativo v svoje roke Triglav in začel napadati. Že v sedmi minuti je zabil leva zveza Erber prvi gol za Triglav. Toda tudi Tržačani začnejo kombinirati in prodrejo večkrat pred gol Ljubljancev. Kmalu nato strelja levo krilo gostov kot, ki ga Luxa pretvori v gol in izenači stanje na 1:1. Igra valovi iz polja v polje, vrstijo se napadi na vrata domačih in gostov, toda brez uspeha. Šele v 27 minuti je Kanič iz gneče povisal na 2:1. Kmalu nato je levo krilo Zdravljivič preigral obrambo gostov in postavil rezultat 3:1, ki je ostal do konca prvega polčasa.

Po odmoru so domači nastopili v demola spremenjeni postavi. V drugem polčasu se je opazila premoč Tržačanov, ki pa svoje premoči niso mogli izraziti v zgoditkih. Šele v zadnjih 15 minutah so prišli domači zopet v premoč in v 30 minuti iz 11 metrovke povisali rezultat na 4:1. To pot je bil uspešen zopet Erber. Po lepi kombinaciji je v 33 minuti Dobnik zvišal na 5:1 in v 37 minuti pa je iz gneče postavil končni rezultat 6:1. Sodil je dobro Vesenauer.

V predtekmihi sta se srečali mladinski reprezentanci Ljubljane in Trsta. Tekma se je končala z rezultatom 0:0 (0:0).

Mednarodni nogometni turnir železničarskih reprezentanc

Budimpešta, 19. julija.

Danes so bile v Budimpešti v okviru mednarodnega srečanja železničarskih reprezentanc odigrane tri tekme z naslednjimi rezultati:

Jugoslavija — Poljska 4:3 (2:1).

Rumunija — Francija 8:1 (3:1).

Madžarska — Bolgarija 1:0 v prvem polčasu.

Tekmam je prisostvovalo 16.000 gledalcev.

Športni program mladinskega festivala v Pragi

Praga, 19. julija.

Na mladinskem festivalu v Pragi bodo tudi velika mednarodna športna tekmovalna, na katerih bodo sodelovali tudi jugoslovanski fizikturniki. Določeni so termini športnih tekmovalij: plavanje od 28. do 28. avgusta; odbojka od 31. julija do 1. avgusta; namizni tenis 6. avgusta; nogomet od 4. do 10. avgusta; lahka atletika od 8. do 10. avgusta; kolesarske tekme 10. avgusta; košarka od 14. do 16. avgusta in streljanje 16. avgusta.

Na mladinski progi je »Dinamo« premagal »Crveno zvezdo« s 3:1 (1:0)

Doboj, 15. julija.

V okviru proslave ob prihodu prvega vlaka v Doboj so danes odigrali prijateljsko tekmo igralci zagrebškega »Dinama« in »Crvene zvezde« iz Beograda, ki so obiskali brigadirje na progi. Zanimiva tekma se je končala z zmago »Dinama« z rezultatom 3:1 (1:0).

»Enotnost« (Ljubljana) - »Crvena lokomotiva« (Zagreb) 4:3 (1:0)

Ljubljana, 19. julija. Danes je bila na stadionu ob Tyrševi česti prijateljska nogometna tekma, med Enotnostjo iz Ljubljane in Crveno lokomotivo iz Zagreba. Na igrišču se je zbralo samo 900 gledalcev, kar je odločno premalo za Ljubljano, ker je gostovalo danes tukaj moštvo, ki je zasledo v zvezni ligi sedmo mesto. Točno ob 18. se je pričela tekma. Sodniku Gvardjančiču iz Ljubljane sta se moštvi predstavili v naslednjih postavah: Crvena lokomotiva: Zmara, Volič, Kolakovič II., Čonč, Kolakovič I., Melnjak, Koželj, Blažetič, Zizman, Jurak, Zebec (Mezak); Enotnost: Šefran, Zavrč, Dekleva, Zigon, Pupo, Kržan, Potočnik, Kroupa, Hacler, Zumber (Levstik), Hudarin.

Igra se je pričela z ostrim tempom. Zoga je prehajala z ene polovice na drugo, vendar brez izrazitih kombinacijskih potez. Prvo priložnost za zgoditek je imela Crvena lokomotiva že v deseti minuti, ko je Blažetič prodrl pred vrata domačevov in ostro streljal, toda žogo je odbil Šefran v kot, ki pa je ostal neizkoriščen. Kmalu nato je pričela Enotnost ogrožati vrata gostov, toda brez uspeha. Kmalu nato je prodrl Hudarin pred vrata Zmare, toda žogo je plasiral v aut. Igra je postajala borbenejša; pokazala se je rahla premoč Enotnosti. Dve minuti pred koncem prvega polčasa je Potočnik povedel Enotnost v vodstvo, ko je poslal žogo preko Zmare, ki mu je prišel nasproti v gol. Do konca polčasa je bilo še nekaj udarcev na vrata gostov, katere pa je vratar vse ubranil.

Tudi po odmoru se prva minute slika na igrišču ni spremenila. V šesti minuti pa je Hacler na lep predložek Kržana zabil drugi gol za Enotnost. Zagrebčani so po prejetem голу nekoliko popustili in tako so prišli domači zopet pred vrata Zagrebčanov in po lepi kombinaciji dosegli tretji gol. To pot je bil uspešen zopet Hacler, ki je žogo mimo Zmare plasiral v gol. Kmalu nato je Enotnost dosegla še četrty gol. Zabil ga je Hudarin, ki je preigral levega krilca in levega branilca in z ostrim strelom potresel mrežo. 4:0 za Enotnost. Izgledalo je, da bo Enotnost zmagala z visokim rezultatom, toda čim bolj se je tekma bližala koncu, tem bolj so Zagrebčani uveljavljali svojo premoč. Do izraza je prišla večja kondicija in vigranost gostov, ki so s točnim dodajanjem prehajali vrste Enotnosti in ustvarjali pred njenimi vrati nevarne situacije.

V 36. minuti se je srednji napadalec gostov Zizman prebil pred vrata Enotnosti in z ostrim strelom zmanjšal rezultat na 4:1. V osemindesetih minutih je levi krilec Čonč zabil zopet gol za goste. Toda po dveh prejetih golih Enotnost ni popustila in je še večkrat prodrla pred vrata gostov, toda odlični vratar je vse strele ubranil. Nekoliko sekund pred koncem tekme pa je Zizman s strelom po tleh v desni spodnji vogal dosegel tretji gol za svoje moštvo in postavil končni rezultat tekme 4:3.

Zagrebčani so tehnično boljše moštvo, ki se je odlikovalo z dobrim startom. Vsi deli moštva se dobro razumejo med seboj, tako da moštvo predstavlja trdno povezano celoto.

Tudi moštvo Enotnosti je danes zadovo-

Uredništvo »Ljudske pravice« sprejme takoj perfektno strojepisko. Ponudbe z življenjepisi na uredništvo

Glavni urednik: Ivan Bratko. — Naslov uredništva: Kopitarjeva 6. — Uprava: Kopitarjeva 2. — Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65. — Telefon naročniškega odd.: 30-30. Telefon oglasnega odd.: 36-85. Štev. ček. rač. 60.4045-22

ljilo gledalce, posebno v drugem delu prvega polčasa in 20 minutah drugega polčasa, ko je njen napad večje preigraval srednje vrsto in obrambo gostov. Pri domačinih so se odlikovali: Zavrč, Melnjak, Zumber in Potočnik, pri gostih pa Melnjak, Čonč, Koželj ter Zizman. Tekmo je dobro sodil Gvardjančič.

V predtekmihi je v okviru sindikalnega pokalnega prvenstva aktiv »Kovinar« premagal aktiv »Slovenskega poročevalca« s rezultatom 2:0 (1:0).

Kratke vesti

Beograd, 20. julija. Danes je bilo tu na Savi mednarodno veslaško tekmovalje, katerega se je udeležilo 11 društev in SK Blesk iz Prage. V četvorcu s Krmarjem je zmagal SK Blesk pred Crveno zvezdo. Prav tako so veslači Bleska zmagali v osmercu pred Crveno zvezdo in šibeniškim Gusarjem.

Sarajevo, 20. julija. V finalni tekmi za kvalifikacijski pokal je sarajevski Torpedo premagal novosadsko Slogo z rezultatom 5:1 (1:1).

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje

569 m — 449 m

DNEVNI SPORED ZA PONEDELJE, 21. JULIJA
6 Budnice — 6.15 Iz naših časopisov. Dnevni spored — 6.25 Veder jutranji spored — 6.45 Ruski tedaj Društva za kulturno sodelovanje Slovenija s SZ — Novela: »Specijalist za rusko vprašanje« (Ruski list, 6. zvezek, str. 76) — 7 Ruske narodne pesmi — 7.15 Napoved časa, poročila, objave in radijski koleder — 12.30 Napoved časa in poročila — 12.45 Lahka glasba, mali ogledi in objave — 13 Klavirski koncert Lucijana Marije Škerjanc — 13.30 Proučimo naše zakone — 13.45 Makedonske partizanske in narodne pesmi — 14 Igrajo sovjetski vitezovi — 14.35 Napoved časa in poročila — 19 Radijski dnevnik — 19.10 Iz Ravelove in Vellonove glasbe — 19.30 Napoved časa in poročila — 19.45 Lahka glasba, mali ogledi in objave — 20 A. Tolstoj: »Trnova pot« — III. del. (Bereta V. in S. Jan — 20.30 Nekaj serenad — 20.45 Nastop baritonista Dušana Pertota, pri klavirju spremlja Dana Peruškova — 21 Igrajo Gorilcarevi: Novi poročila — 21.45 Pojo Funtoje na vasi — 21.35 Lahke večerne spored — 22 Prenos vstaje Zvezne postaje iz Beograda — 22.15 Fizikturna poročila — 22.20 Iz del Friderica Chopina.

MALI OGLASI

ZATEKEL SE JE nemški kratkodlaki pičkar, Poizvedbe na Poljanski nasip št. 10 pri Kiru.

Umrla nam je 19. julija 1947 naša ljubljana žena, zlata mama in babica

Marija Dular

Pogreb bo k Sv. Križu iz kapele sv. Andreja na Zahal dne 21. julija t. l. ob 5. uri pop.

Ljubljana-Beograd, dne 19. julija 1947. ROBBINA DULAR

»Ljudske pravice« sprejme takoj perfektno strojepisko. Ponudbe z življenjepisi na uredništvo

Glavni urednik: Ivan Bratko. — Naslov uredništva: Kopitarjeva 6. — Uprava: Kopitarjeva 2. — Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65. — Telefon naročniškega odd.: 30-30. Telefon oglasnega odd.: 36-85. Štev. ček. rač. 60.4045-22

tvoji starši. Tam ni bilo domovine, bila je samo tvoja vas in dve, tri fare okoli. To je bil ves svet. Tam ni bilo idealizma, ker bi bil odveč. Tam ni bilo nič, vse je bilo tuje in nad vsem je ležal puščoben mrak in zatohel zrak močvirij.

»Zdaj bomo mi drugače delali.« mi pripoveduje eden fantov, ki ga poznam z doma. »To ni nič, kakšna je naša mladina tam!« Da, drugače bodo zdaj delali, na veliko in za velike stvari. Ali bodo res? Bodo delali, vsako leto jih bo več. Nekoč jih bo mnogo, nekoč jih bo velika večina, samo redki bodo capljali svojo klavarno pot.

Večer lega nad polje in nad progo, sonce je zašlo in zarja se je razpredla med oblake na zapadu. Rosa pada na pšenico in slive, slavci opojneje pojo. Delo je končano, ljudje jemljejo svoje stvari in svoje orodje, zvrščajo se po četah, a še vedno žuborijo, še vedno se smejiijo, še vedno nekdo poje. Nato komanda: »Podrinski brigadi trikratni zdravo!« Potem: »Podrinski brigadi trikratni hura!« Mlada grla zakričijo na vsvo moč. Pol kilometra od tod se zvršča v kolono Podrinska brigada, s katero so si, kakor da so iz istega kraja, ne pa da je med njihovimi domovi pet sto kilometrov, in nikdar prej niso vedeli drug za drugega. Tu na progi so razdalje zelo majhne, tako majhne tudi med ljudmi, da je razločno slišati ne samo glas Podrincev, temveč tudi njihovo iskrenost, ko vračajo:

»Prekmurjski brigadi trikratni zdravo! Prekmurjski brigadi trikratni hura!«

Odhajajo. Po dva — trije se razvlečejo v dolgo kolono po ozki poti med pšenico, li jim sega do prsi. Nad njihovi glavami štrle lopate in krampi kakor strašno orožje, s katerim se vračajo iz bitke. Tonejo v mrak proti barakam, samo krampe in lopate še vidim nad premikajočo se strnjeno kolono.

Se vedno stojim na nasipu, gledam zdaj samevajočo, zapuščenno progo. Tu bodo v kratkem polagali tirnice, v kratkem bo privozil do sem vlak. Do 15. julija, je rečeno. Tam gre brigada in poje himno o tej progi, o sebi, svojo prekmurjsko, ki so jim jo bile zložile učiteljice, oni pa osvojili, da jo ponesejo s seboj domov. V kratkem poidejo in